

הראל גמל

קופת גמל לחיסכון, לתגמולים ואישית לפיצויים

בניהול

הראל פנסיה וגמל בע"מ

סקירת הנהלה
לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר 2017

תוכן עניינים

3	1. מאפיינים כלליים של קופת הגמל.....
3	א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה.....
3	ב. מועד הקמת קופת הגמל.....
4	ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם.....
4	ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות.....
4	ה. שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרתן.....
4	ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו.....
5	2. ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל.....
5	א. יחס נזילות.....
5	ב. משך חיים ממוצע של החיסכון.....
6	ג. שינוי במספר העמיתים.....
6	3. מידע אודות דמי ניהול.....
6	א. שיעור דמי הניהול.....
13	ב. מידע אודות חמשת המעסיקים הגדולים בקופה.....
14	4. ניתוח מדיניות השקעה.....
14	א. מדיניות ההשקעה.....
14	ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת.....
16	5. ניהול סיכונים.....
16	א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת.....
16	ב. סיכוני נזילות.....
18	ג. סיכוני שוק.....
26	ד. סיכוני אשראי.....
33	ה. סיכונים גיאוגרפיים.....
44	ו. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה.....
44	ז. גורמי סיכון על פי טיבם.....
45	6. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו.....
45	7. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי.....

1. מאפיינים כלליים של קופת הגמל

א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה

קופת הגמל:

- שם קופת הגמל: הראל גמל (להלן - "הקופה").
- סוג קופת הגמל: קופת גמל לחיסכון, לתגמולים ואישית לפיצויים.
- קוד הקופה: 512267592-0000000000101-0000-000
- סוג העמיתים: עצמאיים ושכירים המפקידים כספי תגמולים ופיצויים.

הקופה מנוהלת בנאמנות בידי חברה מנהלת שהינה משקיע מוסדי. פעילות הקופה כפופה לרישוי המתקבל מרשות שוק ההון בהתאם לדינים הרלוונטיים החלים על פעילותה המפוקחת על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה על שוק ההון" או "הממונה").

החברה המנהלת:

- שם החברה המנהלת: הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת" או "החברה").
- החברה המנהלת הינה חברה בבעלות מלאה, בעקיפין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - "הראל השקעות"), בהיותה מוחזקת ב-100% בידי הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "הראל ביטוח"), חברה בבעלות מלאה של הראל השקעות.
- בשנת הדיווח לא חלו שינויים במבנה האחזקות של החברה המנהלת.
- לפרוט מבנה האחזקות של החברה המנהלת, ראה סעיף 1.1.2 בדוח תאור עסקי תאגיד של החברה המנהלת.

ב. מועד הקמת קופת הגמל

הקופה הוקמה בשנת 1957.

ביום 27 בדצמבר 2006 הושלמה עסקה במסגרתה רכשה הראל ביטוח מבנק לאומי לישראל בע"מ ולאומי שרותי שוק ההון בע"מ את הקופה.

בחודש יולי 2008 הפכה הקופה לקופה מסלולית עקב הוספת שני מסלולי השקעה (מסלול שקלי ומסלול ללא מניות) לצד אפיק השקעה קיים (מסלול כללי).

ביום 5 באוקטובר 2011 ניתן אישור המפקח לביצוע מיזוג מסלולי קופת הראל תעוז ומסלולי קופת הראל קופת גמל לתוך קופת הראל עצמה. ביום 1 בינואר 2012 בוצע המיזוג כאמור. שמה של הקופה הממוזגת שונה להראל - עצמה תעוז.

ביום 1 בינואר 2016, מוזגה הראל עתידית קופות גמל בע"מ (להלן - "הראל עתידית"), לתוך הראל גמל והשתלמות בע"מ, תוך חיסולה ללא פירוק, וקופת הגמל הראל גילעד גמל (קופה בניהולה של הראל עתידית) מוזגה, מיזוג טכני, לתוך הקופה. שמה של הקופה שונה אגב המיזוג ל-"הראל גמל". בדבר פרטים נוספים, ראה ביאור 1ג בדוח הכספי של הקופה.

נכון ליום 31 בדצמבר 2017 כוללת הקופה שלושה עשר מסלולי השקעה. ראה גם סעיף ג' להלן.

ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם

להלן רשימת מסלולי ההשקעה בקופה, הקודים שלהם ומועדי תחילת פעילותם:

שם המסלול	קוד המסלול	מועד תחילת פעילות
הראל אג"ח עד 25% מניות	00000000000101-0101-000- 512267592	1957
הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	00000000000101-0502-000- 512267592	1988
הראל גמל מסלול מניות	00000000000101-0761-000- 512267592	2001
הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	00000000000101-0762-000- 512267592	2001
הראל גמל שקלי טווח קצר	00000000000101-1334-000- 512267592	2008
הראל גמל אג"ח ללא מניות	00000000000101-1335-000- 512267592	2008
הראל גמל מסלול שקלי	00000000000101-1368-000- 512267592	2008
הראל גמל אג"ח קונצרני	00000000000101-1484-000- 512267592	2009
הראל גמל מסלול כהלכה	00000000000101-1524-000- 512267592	2010
הראל גמל מסלול חו"ל	00000000000101-8057-000- 512267592	2013
הראל גמל לגילאי 50 עד 60	00000000000101-9742-000- 512267592	1998
הראל גמל לגילאי 50 ומטה	00000000000101-9744-000- 512267592	1999
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	00000000000101-9745-000- 512267592	2003

ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות

בשנת הדוח לא חל שינוי.

ה. שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרתן

הפרשות מעביד: לפי השיעורים והתנאים הקבועים בתקנה 19 לתקנות מס הכנסה.
הפרשות עובד: לפי השיעורים והתנאים הקבועים בתקנה 19 לתקנות מס הכנסה.
הפרשות מעביד: עד 8 1/3% מהמשכורת- על חשבון פיצויים.
הפרשות עצמאי: לפי תקנות מס הכנסה- על חשבון תגמולים.

ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו

אין שינוי.

2. ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל**א. יחס נזילות**

שיעור הסכומים שהעמיתים בקופת הגמל רשאים למשוך ממנה מתוך כלל נכסי קופת הגמל, לתאריך הדוח:

2017	
%	
80.45	הראל אג"ח עד 25% מניות
79.08	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות
60.99	הראל גמל מסלול מניות
90.59	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
85.56	הראל גמל שקלי טווח קצר
92.62	הראל גמל אג"ח ללא מניות
83.89	הראל גמל מסלול שקלי
85.42	הראל גמל אג"ח קונצרני
70.28	הראל גמל מסלול כהלכה
81.12	הראל גמל מסלול חו"ל
68.62	הראל גמל לגילאי 50 עד 60
65.39	הראל גמל לגילאי 50 ומטה
85.42	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

ב. משך חיים ממוצע של החיסכון

משך החיים הממוצע של זכויות העמיתים, עבור אותם עמיתים שחשכוונותיהם טרם הבשילו:

2017	
שנים	
6.85	הראל אג"ח עד 25% מניות
8.75	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות
10.42	הראל גמל מסלול מניות
6.07	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
7.07	הראל גמל שקלי טווח קצר
6.20	הראל גמל אג"ח ללא מניות
7.56	הראל גמל מסלול שקלי
8.52	הראל גמל אג"ח קונצרני
10.43	הראל גמל מסלול כהלכה
9.90	הראל גמל מסלול חו"ל
8.72	הראל גמל לגילאי 50 עד 60
12.66	הראל גמל לגילאי 50 ומטה
5.52	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

ג. שינוי במספר העמיתים

להלן השינוי במספר חשבונות עמיתי הקופה בשנת הדוח, בגין כל מסלולי הקופה:

מספר חשבונות העמיתים				סוג העמיתים
לסוף השנה	נסגרו השנה	נפתחו השנה	לתחילת השנה	
181,985	12,256	15,891	178,350	שכירים
207,519	19,550	9,870	217,199	עצמאיים
389,504	31,806	25,761	395,549	סה"כ

ד. ניתוח זכויות העמיתים בקופה

ליום 31 בדצמבר				
2016		2017		
סך נכסים, נטו	מספר חשבונות	סך נכסים, נטו	מספר חשבונות	
באלפי ש"ח		באלפי ש"ח		
3,971,953	78,096	4,311,845	75,479	חשבונות פעילים
14,455,750	317,453	16,057,687	314,025	חשבונות לא פעילים (*)
18,427,703	395,549	20,369,532	389,504	סה"כ
287,351	157,671	273,982	149,357	מתוכם חשבונות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח (*)

3. מידע אודות דמי ניהול

א. שיעור דמי הניהול

הראל אג"ח עד 25% מניות

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2017						דמי ניהול מנכסים
עמיתים פעילים						
עמיתים לא פעילים	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
578	438	-	-	-	32	0%-0.25%
38,562	191	1	-	-	6,461	0.25%-0.5%
19,270	297	31	9	-	6,464	0.5%-0.75%
148,253	11,341	149	22	1	6,847	0.75%-1.05%
סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017						דמי ניהול מנכסים
עמיתים פעילים						
עמיתים לא פעילים	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
98,056	2,185	-	-	-	6,708	0%-0.25%
2,352,827	15,398	81	-	-	756,588	0.25%-0.5%
2,553,591	21,547	4,571	1,591	-	593,446	0.5%-0.75%
4,276,680	507,124	5,443	2,268	8	372,768	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 13,080 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל אג"ח עד 20% מניות

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2017						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
206	31	-	-	-	6	0%-0.25%
3,492	30	-	-	-	766	0.25%-0.5%
8,092	113	27	3	-	6,804	0.5%-0.75%
17,732	1,707	24	2	-	2,472	0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
12,277	28	-	-	-	423	0%-0.25%
535,406	3,310	-	-	-	94,434	0.25%-0.5%
709,470	7,954	666	497	-	410,890	0.5%-0.75%
333,906	37,368	904	109	-	95,260	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 2,218 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל מסלול מניות

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2017						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%		
38	10	-	-	5	0%-0.25%	
621	6	-	-	127	0.25%-0.5%	
1,151	7	-	-	347	0.5%-0.75%	
1,720	101	3	1	205	0.75%-1.05%	

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%		
7,181	26	-	-	243	0%-0.25%	
38,627	672	-	-	8,859	0.25%-0.5%	
62,970	193	-	-	13,895	0.5%-0.75%	
44,337	4,160	66	181	8,631	0.75%-1.05%	

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 158 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל אג"ח עד 10% מניות

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2017					דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%	
81	25	-	-	8	0%-0.25%
2,676	26	-	1	1,033	0.25%-0.5%
5,342	53	6	1	662	0.5%-0.75%
5,491	538	11	1	1,319	0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017					דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%	
25,248	24	-	-	2,197	0%-0.25%
546,855	886	-	556	60,078	0.25%-0.5%
918,557	6,025	178	311	85,039	0.5%-0.75%
331,206	16,295	524	477	39,398	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 1,897 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל שקלי טווח קצר

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2017					דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%	
15	9	-	-	-	0%-0.25%
377	4	-	-	208	0.25%-0.5%
446	11	-	1	94	0.5%-0.75%
1,657	723	5	-	163	0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017					דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%	
3,099	5	-	-	-	0%-0.25%
47,775	161	-	-	12,399	0.25%-0.5%
54,426	414	-	89	5,700	0.5%-0.75%
60,041	7,256	219	-	6,413	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 17 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל אג"ח ללא מניות

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2017				
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים			
	דמי ניהול מהפקדות			
	3%-4%	2%-3%	0%	
2	4	-	-	דמי ניהול מנכסים 0%-0.25%
264	2	1	66	0.25%-0.5%
692	11	1	106	0.5%-0.75%
988	618	1	76	0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017				
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים			
	דמי ניהול מהפקדות			
	3%-4%	2%-3%	0%	
446	2	-	-	דמי ניהול מנכסים 0%-0.25%
51,957	1	-	5,579	0.25%-0.5%
118,098	548	2	8,281	0.5%-0.75%
56,033	3,463	-	3,577	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 173 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל מסלול שקלי

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2017					
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%	
16	18	-	-	-	דמי ניהול מנכסים 0%-0.25%
294	2	-	-	78	0.25%-0.5%
626	9	3	-	164	0.5%-0.75%
1,056	263	11	2	253	0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017					
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%	
1,990	35	-	-	-	דמי ניהול מנכסים 0%-0.25%
46,974	6	-	-	4,961	0.25%-0.5%
60,213	346	15	-	8,860	0.5%-0.75%
40,085	5,380	157	18	8,796	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 29 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל אג"ח קונצרני

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2017	עמיתים פעילים		
	דמי ניהול מהפקדות		
	3%-4%	2%-3%	0%
עמיתים לא פעילים			
6	-	-	-
85	-	-	14
185	-	-	19
287	12	1	49

דמי ניהול מנכסים
0%-0.25%
0.25%-0.5%
0.5%-0.75%
0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017	עמיתים פעילים		
	דמי ניהול מהפקדות		
	3%-4%	2%-3%	0%
עמיתים לא פעילים			
291	-	-	-
14,405	-	-	1,387
24,137	-	-	1,850
12,720	455	20	1,976

דמי ניהול מנכסים
0%-0.25%
0.25%-0.5%
0.5%-0.75%
0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 50 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל מסלול כהלכה

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2017	עמיתים פעילים			
	דמי ניהול מהפקדות			
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%
עמיתים לא פעילים				
4	19	-	-	-
57	3	-	-	9
206	15	1	-	64
716	571	-	1	242

דמי ניהול מנכסים
0%-0.25%
0.25%-0.5%
0.5%-0.75%
0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017	עמיתים פעילים			
	דמי ניהול מהפקדות			
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%
עמיתים לא פעילים				
131	7	-	-	-
3,478	270	-	-	534
14,557	76	2	-	2,059
16,358	5,437	-	2	2,746

דמי ניהול מנכסים
0%-0.25%
0.25%-0.5%
0.5%-0.75%
0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 13 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל מסלול חו"ל

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2017						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
4	-	-	-	-	-	0%-0.25%
49	-	-	-	-	14	0.25%-0.5%
57	-	-	-	-	11	0.5%-0.75%
60	12	-	-	-	10	0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
532	-	-	-	-	-	0%-0.25%
5,105	-	-	-	-	208	0.25%-0.5%
2,440	-	-	-	-	173	0.5%-0.75%
2,060	264	-	-	-	380	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 17 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל לגילאי 50 עד 60

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2017						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
270	71	-	-	-	20	0%-0.25%
3,784	40	-	-	-	1,785	0.25%-0.5%
7,439	230	12	1	-	2,681	0.5%-0.75%
16,354	3,732	74	3	2	4,770	0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017						דמי ניהול מנכסים
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים					
	דמי ניהול מהפקדות					
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%	
37,930	474	-	-	-	79,911	0%-0.25%
419,399	1,686	-	-	-	126,594	0.25%-0.5%
592,231	6,955	329	18	-	153,586	0.5%-0.75%
400,979	61,344	2,073	117	94	103,940	0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 2,045 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל לגילאי 50 ומטה

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2017					
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%
37	109	-	-	-	7
1,779	48	1	-	-	1,375
4,358	172	67	2	1	3,266
11,848	3,927	82	6	-	3,494

דמי ניהול מנכסים

0%-0.25%
0.25%-0.5%
0.5%-0.75%
0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017					
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%-1%	0%
2,987	123	-	-	-	836
89,892	316	-	-	-	22,400
172,528	897	662	40	-(*)	38,485
85,921	15,293	251	79	-	22,293

דמי ניהול מנכסים

0%-0.25%
0.25%-0.5%
0.5%-0.75%
0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 227 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2017					
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%	
49	39	-	-	-	6
1,776	16	-	-	-	588
3,074	85	17	3		1,123
15,861	1,623	175	6		11,024

דמי ניהול מנכסים

0%-0.25%
0.25%-0.5%
0.5%-0.75%
0.75%-1.05%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017					
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים				
	דמי ניהול מהפקדות				
	3%-4%	2%-3%	1%-2%	0%	
5,826	19	-	-	-	266
292,470	392	-	-	-	42,198
263,936	1,780	301	16		50,356
207,134	14,379	2,650	78		271,511

דמי ניהול מנכסים

0%-0.25%
0.25%-0.5%
0.5%-0.75%
0.75%-1.05%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 676 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 11 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

ב. מידע אודות חמשת המעסיקים הגדולים בקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	
0.004	שיעור דמי ניהול מהפקדות ממוצע עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באחוזים)
0.61	שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באחוזים)
937,689	סך היקף נכסים מנוהל עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באלפי ש"ח)
4.60	שיעור הנכסים המנוהלים עבור חמשת המעסיקים הגדולים מתוך סך הנכסים נטו (באחוזים)
18,650	מספר חשבונות עמיתים כולל של חמשת המעסיקים הגדולים
4.79	שיעור חשבונות עמיתים כולל של חמשת המעסיקים הגדולים מתוך סך העמיתים (באחוזים)

4. ניתוח מדיניות השקעה

א. מדיניות ההשקעה

מידע בדבר מדיניות ההשקעה של מסלולי ההשקעה לשנת הדוח, פורט באתר האינטרנט של החברה המנהלת בכתובת:

<https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/gemel-and-study-funds/Pages/investment-policy.aspx?isfromsearch=1#2016>

ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת

להלן תמצית השינויים בשוק ההון והתייחסות חטיבת ההשקעות של החברה אליהם:

תיאור פעולות החברה	נושא
לאחר 3 שנים של אינפלציה שנתית שלילית, בסוף שנת 2017 נרשמה אינפלציה חיובית מתונה של 0.3% (מדד ידוע נובמבר 2017), אך עדיין נמוכה מתחום יעד בנק ישראל. סעיף הדיור היה גם השנה התורם העיקרי לעלייה במחירים לצד עלייה במחירי הנפט. מנגד, הגורמים שהעיקריים שתמכו בירידה במחירים, היו המשך הייסוף בשקל (שהוזיל את מחירי היבוא, הרכבים ההלבשה וההנעלה והנסיעות לחו"ל), המשך התחרותיות הגבוהה (בעיקר בענפי התקשורת, המזון וטיסות-החסד) והמשך התערבות ממשלתית (כגון הוזלת מחירי המים).	השינוי במדד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד
בסיכום שנת 2017 הציפיות לאינפלציה ירדו בטווח של מעל ל-10 שנים, אך עלו בטווחים שמתחת ל-10 שנים. חטיבת ההשקעות ניצלה את ציפיות האינפלציה הנמוכות להקטנת מרכיב צמודי המדד.	
במהלך שנת 2017 השקל השלים ייסוף של 4.2% מול סל המטבעות, וזאת לאחר ייסוף של 4.8% במהלך שנת 2016. במהלך השנה התחזק השקל בשיעור ניכר של 9.8% מול הדולר, ב-6.3% מול היין היפני וב-0.9% מול הפאונד הבריטי, אך נחלש ב-2.7% מול האירו. התחזקות השקל בשנת 2017 נתמכה מהמשך העודף הגבוה בחשבון השוטף במאזן התשלומים, גידול בהשקעות הזרות הישירות, וזאת למרות עליות הריבית בארה"ב והאצה ברכישות המט"ח של בנק ישראל בהשוואה לתקופה אשתקד.	שער החליפין של השקל
לאור ההערכה כי בטווח הקצר צפויה להימשך מגמת ההתרחבות בפערי הריביות בין השקל לדולר - הוגדלה החשיפה למט"ח נטו בתיקים, עם משקל עודף לדולר ע"פ המטבעות האחרים.	
ריבית בנק ישראל נותרה על 0.1% גם במהלך שנת 2017 ולמעשה נותרה כך מאז שהופחתה בפברואר 2015. הנימוקים להותרת הריבית ללא שינוי היו האינפלציה - שנותרה נמוכה מתחום יעד בנק ישראל, חוזקו של השקל והפעילות הריאלית החיובית. בפרט, לאור סימני ההתייצבות שניכרים בשוק הדיור.	התפתחות שעורי ריבית
בסיכום שנת 2017, נרשמה ירידה בעקום התשואות הממשלתי השקלי והצמוד לאורך כל אורכו.	
במהלך השנה שמרה חטיבת ההשקעות על מח"מ כולל קצר-בינוני, כאשר לנוכח הערכה להמשך מגמת העלאות ריבית בחו"ל, בעוד הריבית בישראל צפויה להישאר ללא שינוי בשנה הקרובה, המח"מ על אג"ח זרות קצר יחסית לאג"ח השקליות והצמודות למדד.	

נושא	תיאור פעולות החברה
ניתוח הגרעון בתקציב המדינה ומימונו	הגירעון התקציבי במהלך 2017 עמד על כ-2.0% תוצר (על פי האומדן הראשוני), נמוך מיעד הגירעון של 2.9%. הגירעון הנמוך יותר השנה הוא תוצאה של הכנסות גבוהות בהרבה מהצפי; רובו נובע מרווחי הון ממכירת חברות ישראליות (מובילאיי ועוד), ובשל מבצע הפחתת שיעור המס על דיבידנדים לבעלי עניין (מבצע ההנחות במס לבעלי "חברות-ארנק"). זאת למרות הגידול בהוצאות משרדי הממשלה בשנת 2017 בהשוואה לאשתקד.
שוק המניות	שווקי המניות העולמיים רשמו עליות יוצאות דופן במהלך שנת 2017, צמיחה טובה מהצפי ומתואמת במרבית מדינות העולם, בשילוב הצפי להפחתת מיסים בארה"ב, מדיניות מוניטרית שנותרת ברובה מרחיבה לצד אינפלציה מתונה - תרמו לכך. בשווקים המתעוררים העלייה הייתה מרשימה עוד יותר, בתמיכת היחלשות הדולר בעולם והעלייה במחירי הסחורות. בסיכום שנת 2017 מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה בשיעור מרשים של כ-23% והמדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה בשיעור חד של 38%. בישראל, מדד ת"א-125 (שהחליף את מדד ת"א-100 ב-9 בפברואר 2017) עלה ב-6.4%, עם עלייה מתונה בלבד של 2.7% במדד ת"א-35 (בשל חולשה בענף הפארמה) ועלייה מרשימה של 21.2% במדד ת"א-90 (בתמיכת עליות בענפי הבנקים, הנדל"ן והביטוח). במהלך השנה גדלה החשיפה למניות, בעיקר בחו"ל, לאור ההערכה לעדיפות יחסית להשקעה במניות ע"פ אג"ח ממשלתיות וקונצרניות.
אג"ח קונצרני ומוצרי חוב	מרווחי האשראי על אגרות החוב הקונצרניות בארץ קטנו במהלך השנה (בדומה למגמה בחו"ל). לאור המשך שחיקת המרווחים - צומצמה החשיפה לאג"ח קונצרני סחיר בארץ ובחו"ל, אך הוגדלה החשיפה לאשראי לא סחיר איכותי, אשר ברובו מגובה בבטחונות ו/או התניות פיננסיות, אשר מקטינים את סיכון ההשקעה באפיק.
מוצרי מדדים	החברה המשיכה לנצל את הגידול בהיקפי הכספים שעוקבים באופן טכני אחרי המדדים בעיקר לצורך שיפור הרכבי תיק ההשקעות, כאשר ניירות ערך שעלו באופן מוגזם בכניסתם למדדים נמכרו על ידינו וניירות שירדו באופן מוגזם עקב יציאתם מהמדדים נרכשו.
נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים	החברה שמרה על מדיניותה בתחום הנגזרים, לפיה הם משמשים בעיקר אמצעי להתאמה מהירה של הרכבי האפיקים בתיק להחלטות ועדות ההשקעה, לניהול יעיל של החשיפות בחו"ל ללא חשיפת המטבע, ללא פעילות באסטרטגיות או לקיחת פוזיציות על כיווני השוק או סטיות התקן.
השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות	במהלך השנה, לנוכח התשואות הנמוכות בשוקי האג"ח הממשלתי והקונצרני, המשיכה חטיבת ההשקעות במאמצים להשקעה באשראי, תשתיות, השקעות פרטיות ונדל"ן, תוך שמירה על רמת סיכון לא גבוהה ופיזור גבוה.

5. ניהול סיכונים

החוזר המאוחד, פרק 10 - ניהול סיכונים, אשר פורסם ב-15 בינואר 2014 החליף את חוזר גמל מספר 3-2-2009 בנושא "מערך ניהול ובקרת סיכונים בחברות מנהלות של קופות גמל" אשר פורסם באוגוסט 2009. החוזר נועד להסדיר תשתית להבנה, זיהוי ומדידה של סיכונים שוק, אשראי ונזילות הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכונות העמיתים בקופות גמל, למעקב שוטף אחריהם, לקבלת החלטות ולקביעת מדיניות המבוססות עליהם ולהבטחת מסגרת דיווחים מתאימה. החוזר מחייב מינוי מנהל סיכונים אובייקטיבי ובלתי תלוי במערך ההשקעות והאשראי של החברות המנהלות אשר יספק לדירקטוריון החברה המנהלת, הנהלתה, ועדת ההשקעה וועדת האשראי שלה תמונת מצב אובייקטיבית ומקיפה יותר אודות הסיכונים הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכונות העמיתים.

ניהול תיק ההשקעות של הקופה נעשה תוך חתימה לאיזון בין המטרה של השגת תשואה מקסימאלית על הנכסים לבין הסיכון הכרוך בהשקעות ורמת הנזילות הנדרשת כדי לממן פעילות זו ופעילות משיכות והעברות של כספים על ידי העמיתים.

דירקטוריון החברה קבע מדיניות השקעות אשר מגבילה את רמות החשיפה אליהן ניתן להגיע בכל אחד מאפיקי ההשקעה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות את ועדת ההשקעות ומגבילות את רמת הסיכון של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה. ועדת ההשקעות דנה בשיבותיה בתמהיל ההשקעות של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. דיווחי ניהול סיכונים המוצגים לוועדת השקעות מציגים אומדים להפסד פוטנציאלי הצפוי לתיק נכסים בשל התממשות סיכונים השוק. בכל התכנסות של ועדת השקעות ובהתבסס על מערכת BI, מציגה חטיבת השקעות חתכי חשיפה שונים של תיק ההשקעות, בכלל זה חשיפה לענפים, גיאוגרפי, מטבעות.

הועדה בוחנת ומתאימה את מדיניות ההשקעות וביצועה בשוטף לנוכח ההתפתחויות בנכסיה, במאפייני עמיתה ובשווקים.

להלן פירוט הסיכונים המרכזיים להם חשופה הקופה ואופן הטיפול בהם:

א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת

לעניין פירוט מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת של קופת הגמל ראה ביאור 24 בדוחות הכספיים של החברה המנהלת.

ב. סיכונים נזילות

סיכון נזילות ניתן לפיצול על פני שני רבדים: סיכון נזילות ברמת קופת גמל, וסיכון נזילות ברמה מקרו כלכלית.

הסיכון ברובד הראשון נובע מאי ודאות לגבי שינויים אפשריים בהיקף משיכת כספים מהקופה, העשויים להביא למצב בו הקופה תידרש לממש במהירות נכסים בהיקף ניכר על מנת לשלם לעמיתים המושכים או המניידים לקופות אחרות. סיכון זה קשור בהיקף חסכון העמיתים הזכאים למשיכה אל מול אורך החיים הממוצע של נכסי הקופה ונזילותם וכן מגורמים חיצוניים של הגברת תחרות ומעבר בין קופות גמל.

הסיכון ברובד השני נובע מהאפשרות של שינוי טעמי העמיתים בכלל קופות הגמל. מצב זה יכול לגרום למימוש סכומי כספים גדולים בפרק זמן קצר. דרישה כזו עלולה לסכן את יציבות שוק ההון והכספים בארץ. לצורך ניהול סיכון הנזילות קופות הגמל מחזיקות בנכסים נזילים, כגון מזומנים, שווי מזומנים ופיקדונות לתקופה של עד חודש ימים וכן בנכסים בעלי סחירות גבוהה שניתנים למימוש בקלות יחסית.

ניהול הקופות בשיטת סלי השקעה, מקטין חשיפה לסיכון נזילות בכלל ובקופות הקטנות בפרט.

ניתוח נזילות הקופה

ליום 31 בדצמבר 2017													
נכסים נטו (באלפי ש"ח)													
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	נזילות (בשנים) נכסים נזילים וסחירים מח"מ של עד שנה מח"מ מעל שנה אחרים סה"כ
824,187	364,396	1,406,896	10,943	45,797	38,695	134,747	165,134	191,105	1,342,449	185,159	1,501,500	7,692,538	
21,715	8,077	37,201	-	-	1,859	4,058	6,034	1,936	32,316	24	42,687	217,962	
250,224	76,637	402,024	262	-	15,801	38,286	62,278	4,785	477,260	3,652	512,986	2,549,931	
57,186	3,893	141,539	(43)	(140)	886	745	14,541	171	181,829	1,206	185,729	1,110,449	
1,153,312	453,003	1,987,660	11,162	45,657	57,241	177,836	247,987	197,997	2,033,854	190,041	2,242,902	11,570,880	

ועדת ההשקעות אישרה מודל למעקב אחר סיכון הנזילות בפעילות הקופה. מדדי הנזילות מביאים בחשבון מצבי קיצון של משיכות בקופות כולל העברות בין קופות ואת נזילות הנכסים בתיקים במצבי משבר שונים. ועדת ההשקעות בוחנת על בסיס תקופתי את העמידה ברמת הנזילות ביחס למדדי הנזילות שנקבעו ובוחנת באופן שוטף את צרכי הנזילות והתאמתם לנכסי הקופה על מנת להיערך מראש לשינויים ברמת הנזילות הנדרשת.

הקופה אינה נתקלת בקשיי נזילות ובקשיים למימון תשלומים לעמיתים מושכים או המניידים החוצה, והיא שומרת על רמת נזילות מספקת כאמור. על פי ניסיון העבר, לאור היקף נכסיה של הקופה, הפיזור הרחב של עמיתיה והעובדה כי מרבית נכסיה הינם סחירים ובני מימוש מהיר ולמרות ששיעור הסכומים שעמיתים רשאים למשוך מהקופה הינו בין 92.62%-60.99% (ראה פרוט לפי מסלולים בסעיף 2א לעיל), הקופה אינה צופה בעיות נזילות בשנים הקרובות. נכון לסוף שנת 2017, כ- 68% מנכסי הקופה הושקעו בנכסים נזילים או סחירים (כ- 66% במסלול הראל אג"ח עד 25% מניות, כ- 67% במסלול הראל גמל אג"ח עד 20% מניות, כ- 97% במסלול הראל גמל מסלול מניות, כ- 66% במסלול הראל גמל אג"ח עד 10% מניות, כ- 97% במסלול הראל גמל שקלי טווח קצר, כ- 67% במסלול הראל גמל אג"ח ללא מניות, כ- 76% במסלול הראל גמל מסלול שקלי, כ- 68% במסלול הראל גמל אג"ח קונצרני, כ- 100% במסלול הראל גמל מסלול כהלכה, כ- 98% במסלול הראל גמל מסלול חו"ל, כ- 71% במסלול הראל גמל לגילאי 50 עד 60, כ- 80% במסלול הראל גמל לגילאי 50 ומטה וכ- 71% במסלול הראל גמל לגילאי 60 ומעלה).

מבחינת הרכב נכסי הקופה והערכות ההנהלה, הנהלת החברה המנהלת סבורה כי סך הכספים הסחירים והנזילים וצפי ההפקדות מהווים כרית בטחון מספקת לצמצום התממשות סיכון הנזילות כאמור לעיל.

ג. סיכוני שוק

סיכוני שוק בניהול פעילות קופת הגמל נובעים מאפשרות לשחיקת שווי נכסי קופות הגמל כתוצאה משינויים במחירי ניירות ערך, מחירי נדל"ן, שעורי ריבית, שערי חליפין ואינפלציה ומפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.

סיכוני שוק הקשורים בירידה הפוטנציאלית בערכם הכלכלי של נכסי הקופה הינם כדלקמן:

1. סיכוני הצמדה: בשיקולי השקעה נלקחות בחשבון תחזיות אינפלציה ואלטרנטיבות השקעה, גם בהיבט של בסיס הצמדה. הקופה מבצעת את השקעותיה ברכיבים צמודים ולא צמודים בהתאם לסביבת האינפלציה והתחזיות העתידיות שלפניה.
2. סיכון שער חליפין: לקופה חשיפה לנכסים צמודי מט"ח בעיקר כתוצאה מהשקעות בנכסים זרים ולכן בשיקולי ההשקעה נלקחות בחשבון תחזיות לשינויים בשערי חליפין, בעיקר ביחס לדולר.
3. סיכוני ריבית: לשינויים בשערי הריבית השפעה על אגרות החוב המוחזקות על ידי הקופה ועל פקדונות והלוואות ובאמצעותן על שווי נכסי הקופה. בעת קבלת החלטות השקעה וקביעת משך החיים הממוצע של הנכסים נלקחים בחשבון הנחות ותחזיות לגבי שינויי ריבית והשפעתם על תיק ההשקעות של הקופה. הקופה מטפלת בסיכוני ריבית על ידי שינוי באורך החיים הממוצע הכולל של מכשירים נושאי ריבית בכל אפיק, פיזור וחשיפה לסוגי ריביות שונות.
4. סיכון מניות: ההפסד שעלול להגרם לקופה כתוצאה מירידה במחירי המניות הנסחרות בארץ ובחו"ל.
5. סיכון מרווח אשראי: הפסד הנובע מפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.
6. סיכון נדל"ן: ההפסד שעלול להיגרם מירידת ערכן של ההשקעות בנדל"ן.

החברה המנהלת מתמודדת עם מכלול הגורמים המרכיבים את סעיף סיכוני השוק באמצעות קביעת תמהיל השקעות מפוזר המכיל, בין היתר, מניות, אגרות חוב צמודות ולא צמודות, הלוואות, נדל"ן, חשיפה למט"ח, קרנות השקעה ותעודות סל. נכסי הקופות מפוזרים גם בהשקעות בשווקים הבין לאומיים. שימוש בנגזרים נעשה למטרות הגנה ולמטרות יצירת חשיפה ונכלל בדוחות הבקרה.

דירקטוריון החברה קבע מדיניות השקעות אשר מגבילה את רמות החשיפה אליהן ניתן להגיע בכל אחד מאפיקי ההשקעה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות את ועדת ההשקעות ומגבילות את רמת הסיכון של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות ביצוע פיזור בין אפיקי ההשקעה השונים ומונעות חשיפה גבוהה לאפיקי השקעה אחד.

ועדת ההשקעות דנה בשיבותיה בתמהיל ההשקעות של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. מדדי סיכונים המוצגים לוועדת השקעות כוללים VAR היסטורי ותרחישי קיצון עבור כל הקרנות. מדד ה-VAR אומד את ההפסד הפוטנציאלי הצפוי לתיק הנכסים בשל התממשות סיכוני שוק לאופק של חודש בהסתברויות שונות קבועות מראש. תרחישי הקיצון ומדד VAR לכל הקופות מחושבים אחת לרבעון. ועדת השקעות מקבלת מדי ועדה דיווח בדבר חשיפה ענפית, חשיפה גיאוגרפית וחשיפה מטבעית.

(1) סיכון מדד וסיכון מטבע

הראל אג"ח עד 25% מניות

ליום 31 בדצמבר 2017

לא צמוד אלפי ש"ח	המחירים לצרכן אלפי ש"ח	בהצמדה למדד אלפי ש"ח	במטבע חוץ או בהצמדה אליו אלפי ש"ח	סך הכל אלפי ש"ח
5,290,319	3,247,315	3,033,246	11,570,880	
1,094,335	27	(1,094,362)	-	
6,384,654	3,247,342	1,938,884	11,570,880	

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא

סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2017			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,242,902	559,531	632,945	1,050,426
-	(164,949)	5	164,944
<u>2,242,902</u>	<u>394,582</u>	<u>632,950</u>	<u>1,215,370</u>

הראל גמל אג"ח עד 20% מניות

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2017			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
190,041	69,342	791	119,908
-	(21,375)	-	21,375
<u>190,041</u>	<u>47,967</u>	<u>791</u>	<u>141,283</u>

הראל גמל מסלול מניות

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2017			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,033,854	458,194	643,127	932,533
-	(216,207)	7	216,200
<u>2,033,854</u>	<u>241,987</u>	<u>643,134</u>	<u>1,148,733</u>

הראל גמל אג"ח עד 10% מניות

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2017		
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
197,997	9,845	188,152
-	(9,458)	9,458
<u>197,997</u>	<u>387</u>	<u>197,610</u>

הראל גמל שקלי טווח קצר

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל אג"ח ללא מניות

ליום 31 בדצמבר 2017			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
247,987	53,596	88,056	106,335
-	(38,870)	1	38,869
<u>247,987</u>	<u>14,726</u>	<u>88,057</u>	<u>145,204</u>

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל מסלול שקלי

ליום 31 בדצמבר 2017		
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
177,836	1,153	176,683
-	(1,108)	1,108
<u>177,836</u>	<u>45</u>	<u>177,791</u>

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל אג"ח קונצרני

ליום 31 בדצמבר 2017			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
57,241	23,991	14,583	18,667
-	(19,991)	-	19,991
<u>57,241</u>	<u>4,000</u>	<u>14,583</u>	<u>38,658</u>

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל מסלול כהלכה

ליום 31 בדצמבר 2017			
סך הכל	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
45,657	1,502	12,685	31,470
-	4,694	-	(4,694)
<u>45,657</u>	<u>6,196</u>	<u>12,685</u>	<u>26,776</u>

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות
מכשירים נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל מסלול חו"ל

ליום 31 בדצמבר 2017			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,989	10	9,163	11,162
1,112	-	(1,112)	-
3,101	10	8,051	11,162

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל לגילאי 50 עד 60

ליום 31 בדצמבר 2017			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
897,708	532,249	557,703	1,987,660
206,023	5	(206,028)	-
1,103,731	532,254	351,675	1,987,660

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל לגילאי 50 ומטה

ליום 31 בדצמבר 2017			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
218,826	113,559	120,618	453,003
32,610	1	(32,611)	-
251,436	113,560	88,007	453,003

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

ליום 31 בדצמבר 2017			
לא צמוד	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או	סך הכל
אלפי ש"ח	המחירים לצרכן	בהצמדה אליו	אלפי ש"ח
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
574,955	349,921	228,436	1,153,312
92,224	4	(92,228)	-
667,179	349,925	136,208	1,153,312

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

(2) סיכון ריבית

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי בשיעור הריבית על התשואה של מסלולי קופת הגמל:

ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית (א) (ב)		לימים 31 בדצמבר 2017	
-1%	+1%		
אחוזים			
2.53	(2.30)	הראל אג"ח עד 25% מניות	
2.59	(2.35)	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	
0.22	(0.21)	הראל גמל מסלול מניות	
2.89	(2.62)	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	
(0.16)	0.18	הראל גמל שקלי טווח קצר	
3.18	(2.88)	הראל גמל אג"ח ללא מניות	
5.23	(4.72)	הראל גמל מסלול שקלי	
3.15	(2.91)	הראל גמל אג"ח קונצרני	
3.51	(3.18)	הראל גמל מסלול כהלכה	
2.68	(2.46)	הראל גמל מסלול חו"ל	
2.37	(2.15)	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	
2.42	(2.22)	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	
2.53	(2.30)	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה, החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים בריבית משתנה, החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך חישוב ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) ניתוח הרגישות כולל אך ורק סעיפים אשר ערכם מושפע באופן ישיר כתוצאה משינוי בשיעור הריבית. בהתאם לכך, לא מובאות בחשבון השפעות עקיפות כגון השפעה של קרנות נאמנות שמשקיעות בנכסי חוב.

(3) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים

להלן פירוט החשיפה לענפי משק בגין השקעה במניות:

לימים 31 בדצמבר 2017						הראל אג"ח עד 25% מניות
%	סך הכל	בחול	לא סחיר אלפי ש"ח	נסחרות במדד	נסחרות במדד	
				מניות היתר	ת"א 125	
14.98	176,429	29,082	-	1,316	146,031	ענף משק
2.23	26,257	-	-	-	26,257	בנקים
2.35	27,671	7,725	-	804	19,142	ביטוח
6.01	70,826	34,696	-	1,689	34,441	ביומד
14.93	175,794	10,486	13,469	9,768	142,071	טכנולוגיה
38.16	449,425	253,827	30,423	36,749	128,426	מסחר ושרותים
12.11	142,649	36,966	-	10,855	94,828	נדל"ן ובינוי
5.87	69,139	1	-	10,293	58,845	תעשייה
3.36	39,576	9,173	-	2,545	27,858	השקעה ואחזקות
						נפט וגז
100.00	1,177,766	381,956	43,892	74,019	677,899	סך הכל

הראל גמל אג"ח עד 20% מניות

מסה"כ %	סך הכל	בחו"ל	ליום 31 בדצמבר 2017		נ"א 125
			לא סחיר אלפי ש"ח	נסחרות במדד מניות היתר	
14.57	30,171	4,535	-	229	25,407
2.21	4,569	-	-	-	4,569
2.26	4,683	1,213	-	140	3,330
5.88	12,182	5,896	-	294	5,992
14.13	29,258	1,529	1,310	1,700	24,719
39.93	82,693	54,349	2,344	3,656	22,344
11.97	24,793	6,404	-	1,889	16,500
5.81	12,029	-	-	1,791	10,238
3.24	6,720	1,430	-	443	4,847
100.00	207,098	75,356	3,654	10,142	117,946

ענף משק
בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל

הראל גמל מסלול מניות

מסה"כ %	סך הכל	בחו"ל	ליום 31 בדצמבר 2017		נ"א 125
			לא סחיר אלפי ש"ח	נסחרות במדד מניות היתר	
19.88	14,822	1,878	-	116	12,828
3.09	2,307	-	-	-	2,307
3.17	2,365	612	-	71	1,682
8.10	6,039	2,866	-	148	3,025
18.82	14,042	694	10	858	12,480
17.68	13,192	772	-	1,139	11,281
16.75	12,494	3,211	-	954	8,329
8.14	6,073	-	-	904	5,169
4.37	3,263	592	-	224	2,447
100.00	74,597	10,625	10	4,414	59,548

ענף משק
בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל

הראל גמל אג"ח עד 10% מניות

מסה"כ %	סך הכל	בחו"ל	ליום 31 בדצמבר 2017		נ"א 125
			לא סחיר אלפי ש"ח	נסחרות במדד מניות היתר	
10.60	12,821	1,840	-	98	10,883
1.62	1,957	-	-	-	1,957
1.66	2,007	520	-	60	1,427
4.29	5,191	2,498	-	126	2,567
13.11	15,858	749	3,793	728	10,588
53.33	64,492	51,053	1,492	2,378	9,569
8.78	10,613	2,737	-	809	7,067
4.26	5,153	-	-	767	4,386
2.35	2,846	580	-	190	2,076
100.00	120,938	59,977	5,285	5,156	50,520

ענף משק
בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל

הראל גמל אג"ח ללא מניות

ליום 31 בדצמבר 2017			
% מסה"כ	סך הכל	בחוו"ל אלפי ש"ח	לא סחיר
0.29	16	-	16
99.71	5,550	5,550	-
100.00	5,566	5,550	16

<u>ענף משק</u>
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
סך הכל

הראל גמל מסלול חו"ל

ליום 31 בדצמבר 2017		
% מסה"כ	סך הכל	בחוו"ל
	אלפי ש"ח	
60.91	67	67
16.36	18	18
3.64	4	4
19.09	21	21
100.00	110	110

<u>ענף משק</u>
בנקים
טכנולוגיה
תעשייה
נפט וגז
סך הכל

הראל גמל לגילאי 50 עד 60

ליום 31 בדצמבר 2017					
% מסה"כ	סך הכל	בחוו"ל	לא סחיר	נסחרות במדד מניות היתר	נסחרות במדד ת"א 125
			אלפי ש"ח		
17.38	49,024	7,372	-	372	41,280
2.63	7,422	-	-	-	7,422
2.70	7,610	1,972	-	227	5,411
7.02	19,794	9,580	-	477	9,737
17.17	48,438	2,324	3,192	2,761	40,161
28.02	79,033	35,521	1,992	5,216	36,304
14.28	40,279	10,404	-	3,069	26,806
6.93	19,544	-	-	2,910	16,634
3.87	10,919	2,325	-	719	7,875
100.00	282,063	69,498	5,184	15,751	191,630

<u>ענף משק</u>
בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז
סך הכל

הראל גמל לגילאי 50 ומטה

%	ליום 31 בדצמבר 2017				נשחרות במדד ת"א 125
	סך הכל	בחול"ל	לא סחיר אלפי ש"ח	נשחרות במדד מניות היתר	
מסה"כ					
19.93	14,192	2,141	-	108	11,943
3.02	2,148	-	-	-	2,148
3.09	2,202	570	-	66	1,566
8.04	5,728	2,774	-	138	2,816
18.37	13,079	649	2	799	11,629
18.80	13,383	1,819	-	1,060	10,504
16.37	11,655	3,011	-	888	7,756
7.94	5,655	-	-	842	4,813
4.44	3,162	675	-	208	2,279
100.00	71,204	11,639	2	4,109	55,454

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכלהראל גמל לגילאי 60 ומעלה

%	ליום 31 בדצמבר 2017				נשחרות במדד ת"א 125
	סך הכל	בחול"ל	לא סחיר אלפי ש"ח	נשחרות במדד מניות היתר	
מסה"כ					
15.20	10,301	1,553	-	78	8,670
2.30	1,559	-	-	-	1,559
2.36	1,598	414	-	48	1,136
6.14	4,158	2,013	-	100	2,045
16.40	11,111	550	1,530	580	8,451
35.66	24,163	14,818	412	1,309	7,624
12.49	8,459	2,185	-	644	5,630
6.06	4,105	-	-	611	3,494
3.39	2,294	490	-	151	1,653
100.00	67,748	22,023	1,942	3,521	40,262

ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל

ד. סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון לאי עמידת צד שלישי בהתחייבויותיו. סיכוני אשראי יכולים לנבוע, בין היתר, מאי עמידה במועדי החזר, היעדר יכולת פירעון, מימוש ביטחונות בערך פחות מהמוערך או מירידת ערך כתוצאה משינוי בדירוג אשראי.

פעילות האשראי נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה ולחוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי ובהתאם למדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון ולהחלטות פרטניות של ועדות ההשקעה השונות. תקנות ההשקעה קובעות מגבלות חשיפה ללווה בודד ולקבוצת לוויים וכן מגבלות על מתן אשראי בהתאם לסוגי בטחונות וכיוצא ב. חוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית ומטרתם להבטיח קיומם של מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכוני אשראי להם חשופה הקופה. בהתאם לחוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי מינו הגופים המוסדיים בקבוצה מנהל מערך אשראי לא סחיר, ונקבעו נהלים העוסקים בניהול סיכוני אשראי. חוזר ועדת חודק קובע הוראות לקביעת פרמטרים להתייחסות גופים מוסדיים המעמידים אשראי באמצעות רכישת אגרות חוב לא ממשלתיות, ובין היתר, באמצעות הרחבת תהליך האנליזה המתקיים בחטיבת ההשקעות טרם רכישת איגרת חוב וקביעת מדיניות ביחס לרכישת איגרות חוב, הכוללת, בין היתר, הכללת תניות חוזיות שונות ואמות מידה פיננסיות. בעקבות חוזר המפקח בנושא טיפול בחובות בעייתיים ופעולות לגביית חוב, הוקם פורום חוב ומונה מנהל לפורום אשר תפקידו להעריך מצב חובות בעייתיים ולהבטיח כי מתקיימים תהליכי מעקב ובקרה שוטפים.

מדיניות החשיפה לאשראי, אשר אושרה על-ידי הדירקטוריון, מתייחסת למגבלות לחשיפה כוללת לקבוצת לוויים ולחמשת הבנקים הגדולים, מגבלות חשיפה לנכסי חוב על פי דירוג והאצלת סמכויות שונות לחטיבת ההשקעות, ועדת אשראי, ועדות השקעה והדירקטוריונים האמורים.

טרם מתן אשראי לא סחיר מתבצע תהליך, באמצעות מודל דירוג פנימי, להערכת איתנות הגופים אליהם נחשפת הקופה ויכולת הפירעון שלהם. כמו כן הקופה עוקבת באופן שוטף אחר יכולת הפירעון ואיכות הבטוחות. בנוסף, מתבצעת הערכת סיכוני אשראי לא סחיר בקופה הן באמצעות מעקב אחר הדירוג הממוצע, והן באמצעות מודל המאפשר לכמת את גובה סיכון האשראי בתוחלת ומקרה קיצון.

ברמת התיק הכולל מתבצע באגף ניהול סיכונים כימות של סיכוני האשראי הגלומים בנכסי ההשקעה, באמצעות בחינת הדירוג הממוצע של החוב הלא ממשלתי בתיקים האמורים והערכת ההפסד הצפוי (Expected Loss) וההפסד הלא-צפוי (Un expected Loss) בגין סיכוני האשראי הלא סחיר. ברמת עסקה פרטנית – מתקבלת חוות דעת בלתי תלויה של אגף ניהול סיכונים לעסקאות משמעותיות ולעסקאות גדולות או מורכבות, בהתאם לפרמטרים שהוגדרו.

(1) חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר 2017															
הראל גמל שקלי טוח קצר			הראל גמל אג"ח עד 10% מניות			הראל גמל מסלול מניות			הראל גמל אג"ח עד 20% מניות			הראל גמל אג"ח עד 25% מניות			
שאינם			שאינם			שאינם			שאינם			שאינם			
סה"כ	סחירים	סה"כ	סה"כ	סחירים	סה"כ	סה"כ	סחירים	סה"כ	סה"כ	סחירים	סה"כ	סה"כ	סחירים	אלפי ש"ח	
180,748	6,721	174,027	1,426,984	489,178	937,806	53,260	3,676	49,584	1,391,738	529,470	862,268	6,931,778	2,647,689	4,284,089	בארץ
9,598	-	9,598	161,456	20,398	141,058	541	-	541	169,178	26,203	142,975	829,471	120,204	709,267	בחו"ל
190,346	6,721	183,625	1,588,440	509,576	1,078,864	53,801	3,676	50,125	1,560,916	555,673	1,005,243	7,761,249	2,767,893	4,993,356	סך הכל נכסי חוב

(1) חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017															
הראל גמל מסלול חו"ל			הראל גמל מסלול כהלכה			הראל גמל אג"ח קונצרני			הראל גמל מסלול שקלי			הראל גמל אג"ח ללא מניות			בארץ בחו"ל סך הכל נכסי חוב
שאינם סחירים		סה"כ	שאינם סחירים		סה"כ	שאינם סחירים		סה"כ	שאינם סחירים		סה"כ	שאינם סחירים		סה"כ	
סה"כ	סחירים	סה"כ	סה"כ	סחירים	סה"כ	סה"כ	סחירים	סה"כ	סה"כ	סחירים	סה"כ	סה"כ	סחירים	סה"כ	
אלפי ש"ח															
1,454	262	1,192	41,788	-	41,788	31,055	15,715	15,340	169,013	42,344	126,669	177,042	63,830	113,212	בארץ
4,766	-	4,766	-	-	-	14,985	1,945	13,040	1,090	-	1,090	29,085	4,482	24,603	בחו"ל
6,220	262	5,958	41,788	-	41,788	46,040	17,660	28,380	170,103	42,344	127,759	206,127	68,312	137,815	סך הכל נכסי חוב

ליום 31 בדצמבר 2017									
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה			הראל גמל לגילאי 50 ומטה			הראל גמל לגילאי 50 עד 60			בארץ בחו"ל סך הכל נכסי חוב
שאינם סחירים		סה"כ	שאינם סחירים		סה"כ	שאינם סחירים		סה"כ	
סה"כ	סחירים	סה"כ	סה"כ	סחירים	סה"כ	סה"כ	סחירים	סה"כ	
782,008	254,132	527,876	251,797	77,732	174,065	1,075,996	417,110	658,886	בארץ
92,585	17,807	74,778	32,020	6,982	25,038	130,287	22,115	108,172	בחו"ל
874,593	271,939	602,654	283,817	84,714	199,103	1,206,283	439,225	767,058	סך הכל נכסי חוב

(2) פירוט נכסי חוב בחלוקה לדירוגים

נכסי חוב בארץ

ליום 31 בדצמבר 2017													
דירוג מקומי (*)													
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות	
אלפי ש"ח													
410,009	112,163	458,162	1,183	41,788	78	113,711	96,189	168,328	795,964	48,331	700,993	3,547,079	נכסי חוב סחירים בארץ
אגרות חוב ממשלתיות													
אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:													
58,532	31,395	97,717	3	-	6,789	4,984	8,928	5,524	72,563	432	82,481	380,850	AA ומעלה
54,142	27,857	93,358	5	-	7,474	7,332	7,475	162	63,376	707	71,837	323,784	BBB עד A
619	332	1,225	-	-	148	-	81	-	776	11	966	5,079	נמוך מ-BBB
4,574	2,318	8,424	1	-	851	642	539	13	5,127	103	5,991	27,297	לא מדורג
<u>527,876</u>	<u>174,065</u>	<u>658,886</u>	<u>1,192</u>	<u>41,788</u>	<u>15,340</u>	<u>126,669</u>	<u>113,212</u>	<u>174,027</u>	<u>937,806</u>	<u>49,584</u>	<u>862,268</u>	<u>4,284,089</u>	סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ
נכסי חוב שאינם סחירים בארץ													
אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג:													
27,587	7,903	42,831	-	-	1,212	1,183	6,297	654	54,713	91	63,196	402,837	AA ומעלה
2,338	787	3,578	-	-	147	388	560	-	3,546	6	4,401	23,675	BBB עד A
1,014	282	1,647	-	-	38	-	240	-	2,095	50	2,501	52,231	נמוך מ-BBB
235	44	544	-	-	31	-	41	-	355	8	519	3,231	לא מדורג
9,198	6,262	47,027	262	-	322	2,167	2,351	1,531	42,263	3,078	31,313	133,871	הלוואות לעמיתים
6,871	1,868	13,259	-	-	334	1,063	1,580	-	14,675	216	15,056	108,542	הלוואות בשיעבוד מניות המקנות שליטה
<u>206,889</u>	<u>60,586</u>	<u>308,224</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>13,631</u>	<u>37,543</u>	<u>52,761</u>	<u>4,536</u>	<u>371,531</u>	<u>227</u>	<u>412,484</u>	<u>1,923,302</u>	הלוואות לאחרים
<u>254,132</u>	<u>77,732</u>	<u>417,110</u>	<u>262</u>	<u>-</u>	<u>15,715</u>	<u>42,344</u>	<u>63,830</u>	<u>6,721</u>	<u>489,178</u>	<u>3,676</u>	<u>529,470</u>	<u>2,647,689</u>	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץ
<u>782,008</u>	<u>251,797</u>	<u>1,075,996</u>	<u>1,454</u>	<u>41,788</u>	<u>31,055</u>	<u>169,013</u>	<u>177,042</u>	<u>180,748</u>	<u>1,426,984</u>	<u>53,260</u>	<u>1,391,738</u>	<u>6,931,778</u>	סך הכל נכסי חוב בארץ
<u>79,932</u>	<u>28,430</u>	<u>149,012</u>	<u>262</u>	<u>-</u>	<u>5,442</u>	<u>17,024</u>	<u>22,375</u>	<u>3,912</u>	<u>154,140</u>	<u>3,191</u>	<u>164,799</u>	<u>766,925</u>	מזה - נכסי חוב בדירוג פנימי (**)

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - הממונה). נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמה: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו-16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור. ראה בנוסף סעיף 5 להלן.

נכסי חוב בחו"ל

ליום 31 בדצמבר 2017

דירוג בינלאומי (*)

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות
אלפי ש"ח											
5,886	1,397	11,871	1,086	254	1,090	5,298	9,598	17,049	474	12,652	205,443
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9,907	3,384	13,864	529	1,838	-	2,825	-	17,978	28	18,870	73,455
53,952	18,512	75,316	2,886	10,026	-	15,142	-	97,027	-	101,965	393,521
4,931	1,715	6,869	265	922	-	1,338	-	8,714	-	9,185	34,725
102	30	252	-	-	-	-	-	290	39	303	2,123
<u>74,778</u>	<u>25,038</u>	<u>108,172</u>	<u>4,766</u>	<u>13,040</u>	<u>1,090</u>	<u>24,603</u>	<u>9,598</u>	<u>141,058</u>	<u>541</u>	<u>142,975</u>	<u>709,267</u>
נכסי חוב שחירים בחו"ל											
אגרות חוב ממשלתיות											
אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:											
A ומעלה											
BBB											
נמוך מ-BBB											
לא מדורג											
סך הכל נכסי חוב שחירים בחו"ל											
נכסי חוב שאינם שחירים בחו"ל											
אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים בדירוג:											
נכסי חוב אחרים											
<u>17,807</u>	<u>6,982</u>	<u>22,115</u>	<u>-</u>	<u>1,945</u>	<u>-</u>	<u>4,482</u>	<u>-</u>	<u>20,398</u>	<u>-</u>	<u>26,203</u>	<u>120,204</u>
<u>92,585</u>	<u>32,020</u>	<u>130,287</u>	<u>4,766</u>	<u>14,985</u>	<u>1,090</u>	<u>29,085</u>	<u>9,598</u>	<u>161,456</u>	<u>541</u>	<u>169,178</u>	<u>829,471</u>
<u>12,361</u>	<u>4,691</u>	<u>14,277</u>	<u>-</u>	<u>1,333</u>	<u>-</u>	<u>2,638</u>	<u>-</u>	<u>10,945</u>	<u>-</u>	<u>16,368</u>	<u>80,762</u>

מזה - נכסים מדורגים בדירוג פנימי (**)

(*) המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על-ידי הממונה *S&P, Mood's* ו-*Fitch*. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו-16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור. ראה בנוסף סעיף 5 להלן.

(3) שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, נקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון אינם מתבססים על דירוג האשראי של הנכס אלא על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת מיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. מודל זה מביא לידי ביטוי באופן עדכני יותר שינויים בפרמיית הסיכון של נכסי החוב, כפי שאלו משתקפים בשוק הסחיר בהתאם לשינויים באותו עשירון.

הריביות הממוצעות המשוקללות בגין כל אחת מקבוצות הדירוג המוצגות להלן הינן בהתאם לנכסים הכלולים בכל קבוצת דירוג:

ליום 31 בדצמבר 2017												נכסי חוב שאינם סחירים לפי דירוג (*):
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	
באחוזים												
1.45	1.20	1.21	0.09	1.57	1.62	1.34	0.85	1.27	0.13	1.23	1.07	AA ומעלה
2.46	2.56	2.30	-	2.57	2.45	2.32	2.08	2.28	2.17	2.33	2.20	A
2.60	2.68	2.46	-	2.62	2.48	2.30	2.76	2.50	2.46	2.51	2.47	BBB
4.00	3.95	3.99	-	3.93	-	4.13	-	4.03	4.52	4.06	4.42	נמוך מ-BBB
3.68	3.77	3.83	(0.02)	3.82	3.63	4.04	-	3.78	2.79	3.75	3.77	לא מדורג

(*) המקורות לרמת דירוג מקומי הינן חברות הדירוג "מעלות" ו"מדורג". נתוני חברת מדורג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על ידי הממונה *Fitch*, *S & P*, *Mood's*.

לעניין דירוג פנימי ראה סעיף 5 להלן.

(4) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב סחירים וסאינס סחירים

ליום 31 בדצמבר 2017																
הראל גמל אג"ח קונצרני		הראל גמל מסלול שקלי		הראל גמל אג"ח ללא מניות		הראל גמל שקלי טווח קצר		הראל גמל אג"ח עד 10% מניות		הראל גמל מסלול מניות		הראל גמל אג"ח עד 20% מניות		הראל גמל אג"ח עד 25% מניות		
%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	
אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	
15.48	7,126	1.85	3,151	5.36	11,047	2.93	5,582	5.20	82,570	0.39	211	6.03	94,047	5.86	454,727	ענף משק
3.67	1,688	1.55	2,640	0.94	1,943	-	-	1.04	16,593	0.36	194	1.17	18,289	1.02	79,427	בנקים
0.85	393	-	-	0.28	570	-	-	0.23	3,709	-	-	0.25	3,909	0.19	14,780	ביטוח
3.38	1,555	0.33	562	1.19	2,448	-	-	0.97	15,444	0.07	35	1.07	16,690	0.83	64,458	ביומד
34.02	15,666	16.75	28,497	21.61	44,545	2.67	5,090	19.65	312,122	6.28	3,377	21.44	334,650	20.03	1,554,890	טכנולוגיה
28.76	13,241	8.15	13,860	16.32	33,650	0.92	1,748	16.30	258,862	1.07	578	18.44	287,802	18.23	1,414,811	מסחר
3.61	1,662	0.97	1,645	1.11	2,287	-	-	1.41	22,371	0.20	106	1.46	22,721	0.90	69,718	ושרותים
6.50	2,992	2.72	4,631	2.81	5,789	-	-	2.94	46,771	0.89	480	3.32	51,828	3.78	293,714	נדל"ן ובינוי
3.01	1,385	0.19	316	1.15	2,361	-	-	1.07	16,985	0.03	15	1.11	17,335	0.80	62,202	תעשייה
0.72	332	67.49	114,801	49.23	101,487	93.48	177,926	51.19	813,013	90.71	48,805	45.71	713,645	48.36	3,752,522	השקעה ואחזקות
100.00	46,040	100.00	170,103	100.00	206,127	100.00	190,346	100.00	1,588,440	100.00	53,801	100.00	1,560,916	100.00	7,761,249	נפט וגז
																אג"ח ממשלתי
																סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2017										ענף משק	
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה		הראל גמל לגילאי 50 ומטה		הראל גמל לגילאי 50 עד 60		הראל גמל מסלול חו"ל		הראל גמל מסלול כהלכה			
%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום		
מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח		
6.25	54,668	8.56	24,297	7.05	85,071	15.40	958	-	-	בנקים	
1.59	13,931	2.25	6,387	1.91	23,065	0.90	56	-	-	ביטוח	
0.24	2,099	0.26	730	0.24	2,924	1.82	113	-	-	ביומד	
1.05	9,205	1.15	3,251	1.09	13,133	6.46	402	-	-	טכנולוגיה	
19.85	173,564	21.32	60,510	24.40	294,368	31.37	1,951	-	-	מסחר ושרותים	
17.49	152,953	19.63	55,724	19.34	233,292	0.06	4	-	-	נדל"ן ובינוי	
1.44	12,574	1.59	4,518	1.56	18,794	2.14	133	-	-	תעשיה	
3.53	30,841	4.24	12,030	4.38	52,794	0.02	1	-	-	השקעה ואחזקות	
1.01	8,863	0.99	2,810	1.06	12,809	5.35	333	-	-	נפט וגז	
47.55	415,895	40.01	113,560	38.97	470,033	36.48	2,269	100.00	41,788	אג"ח ממשלתי	
100.00	874,593	100.00	283,817	100.00	1,206,283	100.00	6,220	100.00	41,788	סך הכל	

(5) ביום 7 ביולי 2013, בהמשך לאישור מיום 15 במאי 2011, אישר הממונה על שוק ההון להראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - הראל ביטוח) שימוש במודל פנימי לדירוג אשראי, שפותח על ידי הראל ביטוח. מודל זה ישמש את הראל ביטוח ואת יתר הגופים המוסדיים בקבוצת הראל. בהתאם לתנאי האישור, הדירוג על פי המודל הפנימי ייחשב כדירוג המקביל של חברה מדרגת, בכפוף לתנאים הבאים:

- א) השימוש במודל יעשה במסגרת המבנה, המתודולוגיה והנהלים שהוצגו בתהליך בחינת המודל.
- ב) המודל יהא תקף להערכת אשראי למעט: בנקים וחברות ביטוח, אשראי מגובה נכס בסיס (ישיר או מכשירים מורכבים), נדל"ן יזמי ומימון פרויקטים.
- ג) כל שינוי מהותי במבנה המודל יהא טעון אישור מראש של הממונה.

ה. סיכונים גיאוגרפיים

סיכון גאוגרפי הינו סיכון להפסד הנובע מחשיפה של תיק ההשקעות בצורה ישירה או עקיפה, דרך השקעה בחברות שיש להן פעילות עסקית במדינה, לאירוע שלילי באותה מדינה או אזור גיאוגרפי. אירוע כזה עשוי להתעורר למשל על רקע עימות בטחוני באזור, משבר כלכלי במדינה עצמה או אצל שותפת סחר מהותית. סיכון גיאוגרפי עשוי לבוא לידי ביטוי בעלייה באירועי חדלות פירעון של ממשלות ועסקים ו/או ירידה בשווי נכסים הוניים (נדל"ן, מניות וכד').

להלן החשיפה הגיאוגרפית עבור הנכסים השונים בהתאם למקום הסיכון הסופי, או בהתאם למקום בו הונפק או נסחר הנכס, במקרים בהם לא ניתן היה לזהות את מקום החשיפה הסופית:

הראל אג'ח עד 25% מניות

ליום 31 בדצמבר 2017

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	תעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
										אלפי ש"ח
335,092	57,152	277,940	123,344	10,380	8,062	25,004	74,708	36,442	-	בריטניה
113,279	-	113,279	26,425	-	5,975	56,895	8,433	15,551	-	סין
196,614	10,255	186,359	42,850	-	55,642	14,627	2,403	70,837	-	צרפת
129,388	9,493	119,895	40,235	-	2,473	13,145	20,408	43,634	-	גרמניה
147,945	101,773	46,172	16,912	-	2,288	24,767	2,205	-	-	יפן
179,473	-	179,473	-	-	179,473	-	-	-	-	לוקסמבורג
1,682,759	540,116	1,142,643	283,281	-	128,769	144,994	360,124	225,475	-	ארצות הברית
294,492	137,351	157,141	26,251	-	45,562	39,813	44,977	538	-	אירופה
8,909,757	156,265	8,753,492	3,182,207	104,737	610	35,593	576,271	1,107,580	3,746,494	ישראל
176,941	-	176,941	9,102	-	54,026	91,734	21,594	485	-	שווקים מתעוררים
464,167	46,622	417,545	128,987	-	26,682	61,063	66,643	128,142	6,028	אחר
12,629,907	1,059,027	11,570,880	3,879,594	115,117	509,562	507,635	1,177,766	1,628,684	3,752,522	סך הכל

הראל גמל אג"ח עד 20% מניות

ליום 31 בדצמבר 2017

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	תעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח										
47,411	8,912	38,499	9,602	9,203	1,257	3,899	5,062	9,476	-	בריטניה
41,009	1,600	39,409	6,815	-	11,303	2,281	275	18,735	-	צרפת
30,850	1,480	29,370	6,274	-	386	2,050	9,519	11,141	-	גרמניה
23,110	15,870	7,240	2,637	-	357	3,862	384	-	-	יפן
36,773	-	36,773	-	-	36,773	-	-	-	-	לוקסמבורג
335,996	84,222	251,774	71,111	-	25,186	22,609	74,229	58,639	-	ארצות הברית
45,782	21,417	24,365	3,806	-	5,989	6,208	8,251	111	-	אירופה
1,697,003	7,650	1,689,353	638,272	17,393	173	6,435	94,545	220,484	712,051	ישראל
32,737	-	32,737	1,331	-	13,246	14,304	3,757	99	-	שווקים מתעוררים
100,653	7,271	93,382	18,790	-	7,238	18,394	11,076	36,290	1,594	אחר
<u>2,391,324</u>	<u>148,422</u>	<u>2,242,902</u>	<u>758,638</u>	<u>26,596</u>	<u>101,908</u>	<u>80,042</u>	<u>207,098</u>	<u>354,975</u>	<u>713,645</u>	סך הכל

הראל גמל מסלול מניות

ליום 31 בדצמבר 2017									
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות אלפי ש"ח	תעודות של	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
6,636	3,691	2,945	640	521	1,614	166	4	-	בריטניה
3,027	2,023	1,004	209	68	-	725	2	-	קנדה
4,811	-	4,811	-	386	3,674	741	10	-	סין
4,935	662	4,273	2,754	472	944	103	-	-	צרפת
5,350	612	4,738	2,598	160	849	1,092	39	-	גרמניה
9,605	6,572	3,033	1,092	148	1,599	194	-	-	יפן
2,331	-	2,331	-	136	2,113	82	-	-	קוריאה
71,817	34,875	36,942	5,192	5,699	9,363	16,613	75	-	ארצות הברית
10,306	8,868	1,438	(5,716)	757	2,571	3,826	-	-	אירופה
115,303	3,284	112,019	13,336	709	2,702	45,191	1,276	48,805	ישראל
8,441	-	8,441	1	620	5,923	1,897	-	-	שווקים מתעוררים
9,055	989	8,066	1,381	835	1,829	3,967	54	-	אחר
251,617	61,576	190,041	21,487	10,511	33,181	74,597	1,460	48,805	סך הכל

הראל גמל אג'ח עד 10% מניות

ליום 31 בדצמבר 2017

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	תעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח										
34,546	3,616	30,930	6,547	7,948	510	1,582	5,400	8,943	-	בריטניה
29,637	649	28,988	2,840	-	7,258	925	190	17,775	-	צרפת
21,994	601	21,393	2,546	-	156	832	7,327	10,532	-	גרמניה
36,918	-	36,918	-	-	36,918	-	-	-	-	לוקסמבורג
224,545	34,173	190,372	56,631	-	16,975	9,174	52,353	55,239	-	ארצות הברית
35,203	8,690	26,513	14,645	-	5,222	2,519	4,031	96	-	אירופה
1,610,247	3,133	1,607,114	537,096	16,216	163	3,261	45,028	193,850	811,500	ישראל
20,338	-	20,338	1,085	-	11,754	5,804	1,609	86	-	שווקים מתעוררים
80,678	9,390	71,288	16,012	-	5,920	9,030	5,000	33,813	1,513	אחר
2,094,106	60,252	2,033,854	637,402	24,164	84,876	33,127	120,938	320,334	813,013	סך הכל

הראל גמל שקלי טווח קצר

ליום 31 בדצמבר 2017

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח						
197,750	-	197,750	13,471	6,353	177,926	ישראל
247	-	247	247	-	-	אחר
197,997	-	197,997	13,718	6,353	177,926	סך הכל

הראל גמל אג"ח ללא מניות

ליום 31 בדצמבר 2017								
סך הכל	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות	תעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח								
3,932	3,932	2,514	-	-	58	1,360	-	בריטניה
2,740	2,740	-	-	-	11	2,729	-	צרפת
2,495	2,495	-	-	-	934	1,561	-	גרמניה
4,578	4,578	-	4,578	-	-	-	-	לוקסמבורג
18,859	18,859	3,722	1,812	-	4,547	8,778	-	ארצות הברית
4,402	4,402	4,390	-	-	-	12	-	אירופה
201,553	201,553	76,747	19	119	16	23,397	101,255	ישראל
9,428	9,428	1,679	2,473	-	-	5,044	232	אחר
247,987	247,987	89,052	8,882	119	5,566	42,881	101,487	סך הכל

הראל גמל מסלול שקלי

ליום 31 בדצמבר 2017							
סך הכל	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות	תעודות סל	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח							
176,687	176,687	48,286	54	101	13,445	114,801	ישראל
1,149	1,149	65	-	-	1,084	-	אחר
177,836	177,836	48,351	54	101	14,529	114,801	סך הכל

הראל גמל אג"ח קונצרני

ליום 31 בדצמבר 2017

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות	תעודות סל	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח								
1,259	-	1,259	293	-	-	966	-	בריטניה
2,275	-	2,275	-	394	-	1,881	-	צרפת
1,073	-	1,073	-	-	-	1,073	-	גרמניה
570	-	570	45	525	-	-	-	N/A#
3,235	-	3,235	-	3,235	-	-	-	לוקסמבורג
566	-	566	-	-	-	566	-	ספרד
1,237	-	1,237	-	-	-	1,237	-	שוויץ
9,792	-	9,792	1,923	1,249	668	5,952	-	ארצות הברית
778	-	778	525	245	-	8	-	אירופה
33,003	2	33,001	16,975	23	98	15,733	172	ישראל
1,187	-	1,187	-	1,180	-	7	-	שווקים מתעוררים
2,268	-	2,268	188	-	-	1,920	160	אחר
57,243	2	57,241	19,949	6,851	766	29,343	332	סך הכל

הראל גמל מסלול כהלכה

ליום 31 בדצמבר 2017

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	אגרות חוב ממשלתיות
אלפי ש"ח				
1,243	1,024	219	219	-
686	-	686	686	-
632	-	632	632	-
1,183	1,171	12	12	-
6,424	5,667	757	757	-
688	1,921	(1,233)	(1,233)	-
50,244	5,943	44,301	2,513	41,788
283	-	283	283	-
61,383	15,726	45,657	3,869	41,788

בריטניה
צרפת
גרמניה
יפן
ארצות הברית
אירופה
ישראל
אחר

סך הכל

הראל גמל מסלול חו"ל

ליום 31 בדצמבר 2017

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות אלפי ש"ח	תעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
506	132	374	34	19	58	-	263	-	בריטניה
227	-	227	-	14	131	-	82	-	סין
845	24	821	98	149	34	-	540	-	צרפת
449	22	427	93	6	30	-	298	-	גרמניה
151	-	151	-	151	-	-	-	-	אירלנד
149	5	144	12	5	9	-	118	-	איטליה
335	234	101	39	5	57	-	-	-	יפן
1,129	-	1,129	-	1,129	-	-	-	-	לוקסמבורג
215	8	207	28	1	16	-	162	-	ספרד
354	-	354	-	-	-	-	354	-	שוויץ
4,386	1,246	3,140	619	547	335	110	1,529	-	ארצות הברית
388	317	71	(43)	22	92	-	-	-	אירופה
3,151	94	3,057	692	-	-	-	142	2,223	ישראל
573	-	573	-	360	213	-	-	-	ש.מתעוררים-אחר
482	96	386	17	8	114	-	201	46	אחר
13,340	2,178	11,162	1,589	2,416	1,089	110	3,689	2,269	סך הכל

הראל גמל לגילאי 50 עד 60

ליום 31 בדצמבר 2017										
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	תעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח										
52,921	14,487	38,434	13,890	3,160	2,044	6,338	5,746	7,256	-	בריטניה
23,043	-	23,043	1,392	-	1,515	14,422	2,384	3,330	-	סין
37,554	2,600	34,954	10,872	-	5,928	3,708	434	14,012	-	צרפת
31,238	2,406	28,832	10,198	-	627	3,332	6,171	8,504	-	גרמניה
37,566	25,798	11,768	4,287	-	580	6,278	623	-	-	יפן
27,895	-	27,895	-	-	27,895	-	-	-	-	לוקסמבורג
392,468	136,912	255,556	60,650	-	30,021	36,754	80,172	47,959	-	ארצות הברית
52,854	34,817	18,037	(9,377)	-	4,655	10,092	12,550	117	-	אירופה
1,433,681	12,434	1,421,247	544,293	12,156	299	10,046	152,132	233,480	468,841	ישראל
42,044	-	42,044	1,359	-	11,222	23,254	6,104	105	-	שווקים מתעוררים
97,667	11,817	85,850	22,101	-	5,664	15,478	15,747	25,668	1,192	אחר
2,228,931	241,271	1,987,660	659,665	15,316	90,450	129,702	282,063	340,431	470,033	סך הכל

הראל גמל לגילאי 50 ומטה

ליום 31 בדצמבר 2017

סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות אלפי ש"ח	תעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות
10,032	4,207	5,825	1,420	593	1,840	154	1,818	-
6,180	-	6,180	1	440	4,188	690	861	-
9,149	755	8,394	3,139	583	1,077	96	3,499	-
7,961	699	7,262	2,961	182	968	1,017	2,134	-
10,907	7,491	3,416	1,245	168	1,823	180	-	-
6,173	-	6,173	-	6,173	-	-	-	-
99,365	39,756	59,609	11,119	8,340	10,673	17,160	12,317	-
11,676	10,110	1,566	(5,881)	863	2,930	3,615	39	-
326,580	3,609	322,971	98,129	84	2,941	42,081	66,474	113,262
11,457	-	11,457	3	2,901	6,752	1,766	35	-
23,582	3,432	20,150	3,002	1,484	4,495	4,445	6,426	298
523,062	70,059	453,003	115,138	21,811	37,687	71,204	93,603	113,560

בריטניה

סין

צרפת

גרמניה

יפן

לוקסמבורג

ארצות הברית

אירופה

ישראל

שווקים מתעוררים

אחר

סך הכל

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

ליום 31 בדצמבר 2017										
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	נדל"ן להשקעה	קרנות נאמנות	תעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח										
16,910	3,051	13,859	3,402	2,101	430	1,335	1,471	5,120	-	בריטניה
14,012	547	13,465	2,316	-	225	781	83	10,060	-	צרפת
11,829	506	11,323	2,148	-	132	702	2,374	5,967	-	גרמניה
16,878	-	16,878	-	-	16,878	-	-	-	-	לוקסמבורג
131,761	28,833	102,928	27,890	-	11,043	7,783	22,721	33,491	-	ארצות הברית
15,011	7,332	7,679	2,132	-	507	2,125	2,845	70	-	אירופה
932,324	2,617	929,707	333,304	5,402	177	2,643	33,033	140,109	415,039	ישראל
13,421	-	13,421	358	-	6,821	4,897	1,282	63	-	שווקים מתעוררים
51,974	7,922	44,052	8,231	-	3,618	7,618	3,939	19,790	856	אחר
1,204,120	50,808	1,153,312	379,781	7,503	39,831	27,884	67,748	214,670	415,895	סך הכל

1. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה

הפעלת קופת גמל דורשת עמידה בכללי פעילות ודווח שנקבעו בחוקים ובתקנות. חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה 2005 מעניק סמכויות שונות ואמצעי אכיפה מגוונים לממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון לרבות סעיפי עונשין במקרה של אי עמידה בכללים והנחיות.

הקופה פועלת בתחום שוק ההון והחיסכון ארוך הטווח, בהם מתבצעת פעילות השקעה לצד פעילות מול העמיתים החוסכים בקליטת הפקדות, תשלומים וזיכויים ברווחים. פעילות זו חושפת את הקופה לסיכונים תפעוליים ולסיכונים הנובעים משינויי פסיקה וחקיקה כלליים ובתחום הפעילות הספציפי של הקופה.

אי לכך פועלת הקופה בהתאם לנהלים מסודרים שגיבשה להסדרת התהליכים השונים בקופה, לרבות ביצוע בקרות ומעקב שוטף אחר הפעילות. כמו כן מלווה את פעילות הקופה יועץ משפטי ומנהלת סיכונים.

בהתאם לתקנות קופות גמל, החברה המנהלת של הקופה כלולה במסגרת ביטוח אחריות מקצועית בקשר עם פעילות ההשקעה שלה, לכיסוי חבותה בשל מעשה או מחדל רשלני כלפי עמיתה וכן ביטוח לכיסוי הונאות ומעילה באמון של עובדיה כלפי העמיתים בסכום כולל שלא יפחת מהסכומים המפורטים בתקנה 4 לתקנות השקעות משותפות בנאמנות (הון עצמי וביטוח של מנהל קרן ונאמן ותנאי כשירות של דירקטורים וחברי ועדת השקעות), התשנ"ו-1995, ובתנאים הקבועים בתקנה האמורה לרבות השתתפות עצמית.

למידע נוסף, ראה דיון בגורמי סיכון בסעיף 3.12 בדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה המנהלת וביאור 16 לדוח הכספי של הקופה.

2. גורמי סיכון על פי טיבם

בטבלה להלן מוצגים גורמי הסיכון על פי טיבם - סיכונים מקרו, סיכונים ענפיים, סיכונים גיאוגרפיים ככל שישנם וסיכונים מיוחדים לקופה, אשר דורגו, בהתאם להערכות סובייקטיביות איכותיות של הנהלת החברה המנהלת של הקופה בהתחשב בהיקף ובמאפייני פעילותה נכון לתאריך הדוח, בקטגוריות על פי השפעתם, ככל שניתן לגבי כל גורם סיכון, על קופת הגמל - השפעה גדולה, בינונית וקטנה.

השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	גורמי סיכון	
		√	סיכונים שוק	סיכונים מקרו
		√	האטה כלכלית בישראל	
		√	סיכונים אשראי	
	√		סיכון מחירי נכסים אחרים	סיכונים ענפיים
		√	שינויים רגולטוריים	
		√	סיכון נזילות	סיכונים מיוחדים לחברה
	√		סיכונים תפעוליים	

6. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו

רואה החשבון לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בחוות דעתו.

7. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי

א. בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2017 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

דודי לייזנר
מנכ"ל

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 19 במרס 2018

הצהרה (certification)

אני, דודי לייזנר מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל גמל (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2017 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קופת הגמל; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

19 במרס 2018

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של הראל גמל (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2017 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קופת הגמל; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

19 במרס 2018

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפקוח הדירקטוריון, של הראל גמל (להלן: "קופת הגמל") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של קופת הגמל תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי החשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2017, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2017, הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

_____	מישל סיבוני	יו"ר הדירקטוריון :
_____	דודי לייזנר	מנכ"ל :
_____	רם גבל	סמנכ"ל כספים :

תאריך אישור הדוח : 19 במרס 2018

הראל גמל

קופת גמל לחיסכון, לתגמולים ואישית לפיצויים

דוחות כספיים

ליום

31 בדצמבר 2017

תוכן העניינים

עמוד

2 דוח רואי החשבון המבקרים

3 דוח רואי החשבון המבקרים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

דוחות כספיים

4 דוח על המצב הכספי

7 דוח הכנסות והוצאות

11 דוח על השינויים בזכויות העמיתים

15 ביאורים לדוחות הכספיים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל גמל

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של הראל גמל (מסלול אג"ח עד 25% מניות, מסלול אג"ח עד 20% מניות, מסלול מניות, מסלול אג"ח עד 10% מניות, מסלול שקלי טווח קצר, מסלול אג"ח ללא מניות, מסלול שקלי, מסלול אג"ח קונצרני, מסלול כהלכה, מסלול חו"ל, מסלול לגילאי 50 עד 60, מסלול לגילאי 50 ומטה, מסלול לגילאי 60 ומעלה) (להלן - "הקופה") לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016 ואת דוחות ההכנסות וההוצאות ואת הדוחות על השינויים בזכויות העמיתים לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת"). אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית.

ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את מצבה הכספי של הקופה לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016 ואת תוצאות פעולותיה והשינויים בזכויות העמיתים שלה לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2017, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 19 במרס 2018 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה.

סומך חייקין
רואי חשבון

19 במרס 2018

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל גמל בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הראל גמל (מסלול אג"ח עד 25% מניות, מסלול אג"ח עד 20% מניות, מסלול מניות, מסלול אג"ח עד 10% מניות, מסלול שקלי טווח קצר, מסלול אג"ח ללא מניות, מסלול שקלי, מסלול אג"ח קונצרני, מסלול כהלכה, מסלול חו"ל, מסלול לגילאי 50 עד 60, מסלול לגילאי 50 ומטה, מסלול לגילאי 60 ומעלה) (להלן - "הקופה") ליום 31 בדצמבר 2017, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הראל פניסה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקופה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקופה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקופה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה המנהלת; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקופה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה בלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2017, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקופה לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 והדוח שלנו, מיום 19 במרס 2018, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

19 במרס 2018

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2016	2017		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
987,696	1,381,388		רכוש שוטף
114,451	58,628	3	מזומנים ושווי מזומנים חייבים ויתרות חובה
<u>1,102,147</u>	<u>1,440,016</u>		
8,703,078	9,221,728	4	השקעות פיננסיות
3,784,713	4,767,995	5	נכסי חוב סחירים
1,991,025	2,007,090	6	נכסי חוב שאינם סחירים
2,754,508	2,818,515	7	מניות השקעות אחרות
<u>17,233,324</u>	<u>18,815,328</u>		סך כל השקעות פיננסיות
<u>156,367</u>	<u>188,696</u>	8	נדל"ן להשקעה
<u>18,491,838</u>	<u>20,444,040</u>		סך כל הנכסים
64,135	74,508	9	זכאים ויתרות זכות
<u>18,427,703</u>	<u>20,369,532</u>		זכויות העמיתים
<u>18,491,838</u>	<u>20,444,040</u>		סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי לייזנר
מנכ"ל

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 19 במרס 2018

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2017															
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חוו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מסלול קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	סה"כ		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
1,381,388	101,844	33,380	169,327	1,308	3,653	2,704	7,023	18,477	7,851	79,856	14,635	159,064	782,266		
58,628	2,063	2,318	8,193	62	241	46	28	112	1	2,913	1,968	5,743	34,940		
1,440,016	103,907	35,698	177,520	1,370	3,894	2,750	7,051	18,589	7,852	82,769	16,603	164,807	817,206		
9,221,728	602,654	199,103	767,058	5,958	41,788	28,380	127,759	137,815	183,625	1,078,864	50,125	1,005,243	4,993,356		
4,767,995	271,939	84,714	439,225	262	-	17,660	42,344	68,312	6,721	509,576	3,676	555,673	2,767,893		
2,007,090	67,748	71,204	282,063	110	-	-	-	5,566	-	120,938	74,597	207,098	1,177,766		
2,818,515	102,747	63,465	313,179	3,614	229	8,596	983	18,530	259	223,406	45,655	289,320	1,748,532		
18,815,328	1,045,088	418,486	1,801,525	9,944	42,017	54,636	171,086	230,223	190,605	1,932,784	174,053	2,057,334	10,687,547		
188,696	7,503	-	15,316	-	-	-	-	-	-	24,164	-	26,596	115,117		
20,444,040	1,156,498	454,184	1,994,361	11,314	45,911	57,386	178,137	248,812	198,457	2,039,717	190,656	2,248,737	11,619,870		
74,508	3,186	1,181	6,701	152	254	145	301	825	460	5,863	615	5,835	48,990		
20,369,532	1,153,312	453,003	1,987,660	11,162	45,657	57,241	177,836	247,987	197,997	2,033,854	190,041	2,242,902	11,570,880		
20,444,040	1,156,498	454,184	1,994,361	11,314	45,911	57,386	178,137	248,812	198,457	2,039,717	190,656	2,248,737	11,619,870		
				רם גבל סמנכ"ל כספים				דודי ליידנר מנכ"ל				מישל סיבוני יו"ר הדירקטוריון			

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 19 במרס 2018

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2016													
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חוו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות
סה"כ	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
רכוש שוטף													
מזומנים ושווי													
987,696	45,463	10,947	69,470	775	2,518	2,119	6,456	9,057	13,691	92,502	13,299	102,919	618,480
מזומנים													
114,451	3,291	1,595	11,289	107	128	488	1,043	2,245	244	8,337	1,442	11,158	73,084
חייבים ויתרות													
1,102,147	48,754	12,542	80,759	882	2,646	2,607	7,499	11,302	13,935	100,839	14,741	114,077	691,564
השקעות													
פיננסיות													
8,703,078	372,055	79,179	505,852	4,364	32,377	23,429	157,101	162,600	226,243	1,049,101	24,335	856,916	5,209,526
נכסי חוב סחירים													
3,784,713	124,736	22,391	301,256	108	-	11,241	21,004	66,974	5,179	410,761	2,006	391,660	2,427,397
נכסי חוב שאינם													
1,991,025	51,169	27,118	214,295	122	-	-	58	4,652	-	110,974	65,797	185,050	1,331,790
סחירים													
2,754,508	75,080	22,799	231,728	2,414	425	5,055	1,399	17,367	502	200,155	32,478	250,643	1,914,463
מניות													
17,233,324	623,040	151,487	1,253,131	7,008	32,802	39,725	179,562	251,593	231,924	1,770,991	124,616	1,684,269	10,883,176
השקעות אחרות													
סך כל השקעות													
פיננסיות													
156,367	6,762	-	13,353	-	-	-	-	-	-	22,110	-	24,468	89,674
נדל"ן להשקעה													
18,491,838	678,556	164,029	1,347,243	7,890	35,448	42,332	187,061	262,895	245,859	1,893,940	139,357	1,822,814	11,664,414
סך כל הנכסים													
זכאים ויתרות													
64,135	1,493	442	4,859	63	111	130	261	1,316	246	4,963	441	6,013	43,797
זכות													
18,427,703	677,063	163,587	1,342,384	7,827	35,337	42,202	186,800	261,579	245,613	1,888,977	138,916	1,816,801	11,620,617
זכויות העמיתים													
18,491,838	678,556	164,029	1,347,243	7,890	35,448	42,332	187,061	262,895	245,859	1,893,940	139,357	1,822,814	11,664,414
סך כל													
ההתחייבויות													
וזכויות העמיתים													

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור	
2015 (*)	2016	2017		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
(7,431)	(9,985)	(9,186)		הכנסות (הפסדים)
				ממזומנים ושווי מזומנים
				מהשקעות:
(24,905)	131,590	308,300		מנכסי חוב סחירים
104,167	82,212	237,116		מנכסי חוב שאינם סחירים
173,758	95,147	174,224		ממניות
163,777	323,101	503,994		מהשקעות אחרות
4,666	5,898	18,629		מנדל"ן להשקעה
421,463	637,948	1,242,263		סך כל ההכנסות מהשקעות
414,032	627,963	1,233,077		סך כל ההכנסות
				הוצאות
123,503	124,103	129,607	10	דמי ניהול
19,959	20,722	20,600	11	הוצאות ישירות
(1)	(1)	-		ביטוח חיים
502	2,636	2,187	15	מסים
232	431	-		אחרות
144,195	147,891	152,394		סך כל ההוצאות
269,837	480,072	1,080,683		עודף הכנסות על הוצאות לשנה

(*) לא כולל קופה שמוזגה ביום 1 בינואר 2016. ראה באור ג1(1).

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי מסלול	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מסלול חוו"ל	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(5,686)	(1,127)	(343)	3	(6)	1	7	(44)	(26)	(1,007)	(264)	(306)	(9,186)
176,221	31,505	279	1,389	4,602	8,615	1,410	1,120	104	22,265	5,473	19,582	308,300
143,290	27,150	94	189	3,598	1,766	835	-	4	19,520	2,505	10,807	237,116
107,612	18,250	6,971	-	341	16	-	-	5	21,870	4,745	4,745	174,224
314,660	53,473	13,922	(264)	2,189	(82)	859	1,079	392	60,788	11,776	14,352	503,994
12,599	2,078	-	-	-	-	-	-	-	1,399	-	629	18,629
754,382	132,456	21,266	1,314	10,730	10,315	3,104	2,199	505	125,842	24,499	50,115	1,242,263
748,696	131,329	20,923	1,317	10,724	10,316	3,111	2,155	479	124,835	24,235	49,809	1,233,077
81,166	11,825	1,004	1,438	1,575	1,164	321	340	58	10,353	2,055	6,739	129,607
13,080	2,218	158	17	173	29	50	13	17	2,045	227	676	20,600
1,420	197	70	-	-	-	-	-	3	282	70	60	2,187
95,666	14,240	1,232	1,455	1,748	1,193	371	353	78	12,680	2,352	7,475	152,394
653,030	117,089	19,691	(138)	8,976	9,123	2,740	1,802	401	112,155	21,883	42,334	1,080,683

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016															
הראל גמל עד 25% מניות	הראל גמל עד 20% מניות	הראל גמל עד 10% מניות	הראל גמל קצר	הראל גמל שקלי טווח	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מסלול חוו"ל	הראל גמל עד 60 לגילאי 50	הראל גמל עד 50 לגילאי 60 ומטה	הראל גמל עד 60 לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל עד 60 לגילאי 60 ומעלה	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(7,624)	(497)	(412)	(57)	(86)	(1)	(13)	(61)	(1)	(798)	(30)	(177)	(9,985)		הכנסות (הפסדים)	
														ממזומנים ושווי	
														מזומנים	
														מה שקעות:	
86,656	12,342	11,418	(66)	3,776	2,723	839	194	3	9,864	691	3,030	131,590		מנכסי חוב סחירים	
48,393	10,389	12,333	118	981	294	182	-	1	5,640	311	3,528	82,212		מנכסי חוב שאינם סחירים	
45,760	16,092	9,986	-	(229)	3	-	(4)	61	13,616	2,262	4,001	95,147		ממניות	
235,708	23,905	21,228	622	1,770	83	633	448	169	24,705	2,489	7,974	323,101		מה שקעות אחרות	
5,448	(66)	29	-	-	-	-	-	-	399	-	88	5,898		מנדל"ן להשקעה	
421,965	62,662	54,994	674	6,298	3,103	1,654	638	234	54,224	5,753	18,621	637,948		סך כל ההכנסות מה שקעות	
414,341	62,165	54,582	617	6,212	3,102	1,641	577	233	53,426	5,723	18,444	627,963		סך כל ההכנסות (הפסדים)	
														הוצאות	
81,567	10,642	10,940	1,709	1,753	1,116	292	279	39	9,180	1,041	4,672	124,103		דמי ניהול	
14,299	1,966	1,628	13	135	34	31	11	11	1,836	130	483	20,722		הוצאות ישירות	
(1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)		ביטוח חיים	
1,887	214	96	-	-	-	1	-	3	283	32	49	2,636		מסים	
287	40	44	-	6	-	-	-	-	47	1	6	431		אחרות	
98,039	12,862	12,708	1,722	1,894	1,150	324	290	53	11,346	1,204	5,210	147,891		סך כל ההוצאות	
316,302	49,303	41,874	(1,105)	4,318	1,952	1,317	287	180	42,080	4,519	13,234	480,072		עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה	

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015

הראל גמל לגילאי 50 עד 60 סה"כ	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(7,431)	(70)	(9)	6	(45)	(79)	(250)	(130)	(6,854)
(24,905)	(1,443)	236	2,862	5	(608)	(2,087)	(61)	(23,809)
104,167	8,491	263	394	1,196	121	16,650	56	76,996
173,758	14,014	-	1	354	9	13,949	3,271	142,160
163,777	8,097	(28)	(84)	661	1,261	8,151	666	145,053
4,666	862	-	-	-	-	1,827	-	1,977
421,463	30,021	471	3,173	2,216	783	38,490	3,932	342,377
414,032	29,951	462	3,179	2,171	704	38,240	3,802	335,523
123,503	9,276	331	980	2,176	2,085	11,194	916	96,545
19,959	1,624	25	36	140	15	1,402	145	16,572
(1)	-	-	-	-	-	-	-	(1)
502	32	6	-	-	-	11	13	440
232	22	-	-	1	-	46	-	163
144,195	10,954	362	1,016	2,317	2,100	12,653	1,074	113,719
269,837	18,997	100	2,163	(146)	(1,396)	25,587	2,728	221,804

הכנסות (הפסדים)

ממזומנים ושווי מזומנים

מהשקעות:

מנכסי חוב סחירים

מנכסי חוב שאינם סחירים

ממניות

מהשקעות אחרות

מנדליין להשקעה

סך כל ההכנסות מהשקעות

סך כל ההכנסות (הפסדים)

הוצאות

דמי ניהול

הוצאות ישירות

ביטוח חיים

מסים

אחרות

סך כל ההוצאות

עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

דוח על השינויים בזכויות העמיתים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015 (*)	2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
16,045,613	15,759,093	18,427,703	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
336,106	763,382	1,045,631	תקבולים מזמי גמולים
-	-	10	תקבולים מזמי סליקה
749,437	850,940	811,078	תשלומים לעמיתים
17,810	39,852	96,532	העברות צבירה לקופה
1,066	5,891	32,248	העברות מחברות ביטוח
450,092	535,322	1,266,589	העברות מקרנות פנסיה חדשות
275,309	484,857	610,863	העברות מקופות גמל
			העברות בין מסלולים
13,827	36,700	60,835	העברות צבירה מהקופה
15,278	27,820	15,322	העברות לחברות ביטוח
582,889	456,377	692,629	העברות לקרנות פנסיה חדשות
275,309	484,857	610,863	העברות לקופות גמל
			העברות בין מסלולים
(143,026)	60,168	626,583	העברות צבירה, נטו
-	2,215,928	-	קבלת נכסים נטו מקופת גמל
269,837	480,072	1,080,683	עודף הכנסות על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
15,759,093	18,427,703	20,369,532	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

(*) לא כולל קופה אשר מוזגה ביום 1 בינואר 2016. ראה באור ג1(1).

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

דוח על השינויים בזכויות העמיתים - פרוט לפי מסלולים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017														
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חוו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מסלול קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל מסלול שקלי
סה"כ	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
18,427,703	677,063	163,587	1,342,384	7,827	35,337	42,202	186,800	261,579	245,613	1,888,977	138,916	1,816,801	11,620,617	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
1,045,631	138,805	60,866	289,285	490	2,042	2,356	7,636	7,078	1,992	98,430	10,188	211,456	215,007	תקבולים מזמי גמולים
10	-	-	3	-	-	-	1	-	-	1	1	2	2	תקבולים מזמי סליקה
811,078	30,906	8,099	39,421	144	1,812	2,399	5,923	12,954	14,785	77,858	3,600	54,883	558,294	תשלומים לעמיתים
														העברות צבירה לקופה
96,532	18,986	18,734	25,860	52	428	1,459	104	674	396	5,582	2,967	9,810	11,480	העברות מחברות ביטוח
32,248	2,950	14,719	8,026	-	292	-	97	414	-	489	1,150	1,035	3,076	העברות מקרנות פנסיה חדשות
1,266,589	234,177	144,151	321,318	1,943	4,931	13,128	11,799	9,782	3,507	141,354	17,451	208,357	154,691	העברות מקופות גמל
610,863	133,434	76,876	130,801	3,053	5,608	4,756	7,063	9,692	4,719	65,764	34,593	60,595	73,909	העברות בין מסלולים
														העברות צבירה מהקופה
60,835	3,305	1,785	3,692	-	11	542	320	668	566	11,152	1,878	7,761	29,155	העברות לחברות ביטוח
15,322	1,214	322	4,906	2	161	-	13	-	39	558	189	2,831	5,087	העברות לקרנות פנסיה חדשות
692,629	30,920	12,797	70,175	988	2,344	2,287	5,849	6,151	9,045	68,447	14,595	80,121	388,910	העברות לקופות גמל
610,863	28,092	24,810	123,978	1,470	455	4,172	32,682	30,435	33,657	100,325	14,654	36,647	179,486	העברות בין מסלולים
626,583	326,016	214,766	283,254	2,588	8,288	12,342	(19,801)	(16,692)	(34,685)	32,707	24,845	152,437	(359,482)	העברות צבירה, נטו
														עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
1,080,683	42,334	21,883	112,155	401	1,802	2,740	9,123	8,976	(138)	91,597	19,691	117,089	653,030	
20,369,532	1,153,312	453,003	1,987,660	11,162	45,657	57,241	177,836	247,987	197,997	2,033,854	190,041	2,242,902	11,570,880	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל קופת גמל(*)	הראל גמל מסלול חוו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הזכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
-	-	-	1,255,205	-	-	42,983	124,138	288,630	286,040	1,668,228	132,131	-	11,961,738	
-	-	1,255,205	(1,255,205)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	העברת נכסים במסלול השקעה שמדיניותו שונתה למסלול תלוי גיל*
125,077	29,402	80,763	-	1,632	1,776	652	23,692	3,427	27,003	111,923	6,212	133,908	217,915	תקבולים מדמי גמולים
20,213	3,895	50,730	-	54	2,468	1,449	7,878	17,739	17,953	60,459	3,313	51,117	613,672	תשלומים לעמיתים
7,083	5,020	7,463	-	-	-	289	1,748	453	-	4,135	380	5,987	7,294	העברות צבירה לקופה העברות מחברות ביטוח
1,109	1,418	1,448	-	-	83	-	236	14	-	640	132	247	564	העברות מקרנות פנסיה חדשות
68,640	46,153	78,465	-	47	3,514	1,430	25,299	3,490	1,119	79,671	6,738	54,798	165,958	העברות מקופות גמל
82,251	16,195	37,471	-	2,295	4,576	3,902	39,779	11,831	29,791	135,726	16,669	50,627	53,744	העברות בין מסלולים
786	4	2,773	-	-	-	95	497	210	435	6,181	224	5,995	19,500	העברות צבירה מהקופה העברות לחברות ביטוח
485	174	16,666	-	-	-	5	9	1	301	641	369	1,346	7,823	העברות לקרנות פנסיה חדשות
16,851	2,427	45,892	-	737	384	1,520	4,600	5,004	4,809	42,807	12,086	68,657	250,603	העברות לקופות גמל
7,473	3,619	44,450	-	1,898	1,067	5,302	17,060	27,630	73,737	43,132	13,165	35,024	211,300	העברות בין מסלולים
133,488	62,562	15,066	-	(293)	6,722	(1,301)	44,896	(17,057)	(48,372)	127,411	(1,925)	637	(261,666)	העברות צבירה, נטו
425,477	70,999	-	-	6,362	29,020	-	-	-	-	-	-	1,684,070	-	קבלת נכסים נטו מקופת גמל(**)
13,234	4,519	42,080	-	180	287	1,317	1,952	4,318	(1,105)	41,874	5,811	49,303	316,302	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
677,063	163,587	1,342,384	-	7,827	35,337	42,202	186,800	261,579	245,613	1,888,977	138,916	1,816,801	11,620,617	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

(*) מסלול אשר מדיניות ההשקעה בו שונתה למסלול תלוי גיל.

(**) קופה אשר מוזגה ביום 1 בינואר 2016. ראה באור 1ג(1).

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015									
סה"כ	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
16,045,613	1,084,317	49,763	122,077	349,165	316,732	1,673,850	107,095	12,342,614	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
336,106	73,941	314	2,975	7,082	15,075	36,037	6,308	194,374	תקבולים מדמי גמולים
749,437	30,887	1,690	8,239	16,184	20,832	53,020	2,943	615,642	תשלומים לעמיתים
17,810	8,633	382	-	-	78	656	950	7,111	העברות צבירה לקופה
1,066	818	-	19	-	-	17	21	191	העברות מחברות ביטוח
450,092	131,855	539	3,692	2,941	3,794	33,924	11,990	261,357	העברות מקרנות פנסיה חדשות
275,309	57,855	4,200	22,247	8,341	17,729	98,452	22,414	44,071	העברות מקופות גמל
									העברות בין מסלולים
13,827	1,651	124	1,673	566	-	1,378	211	8,224	העברות צבירה מהקופה
15,278	5,576	8	65	147	47	812	415	8,208	העברות לחברות ביטוח
582,889	58,822	4,007	6,180	19,200	12,673	98,882	7,488	375,637	העברות לקרנות פנסיה חדשות
275,309	24,275	6,486	12,878	42,656	32,420	46,203	8,318	102,073	העברות לקופות גמל
									העברות בין מסלולים
(143,026)	108,837	(5,504)	5,162	(51,287)	(23,539)	(14,226)	18,943	(181,412)	העברות צבירה, נטו
269,837	18,997	100	2,163	(146)	(1,396)	25,587	2,728	221,804	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
15,759,093	1,255,205	42,983	124,138	288,630	286,040	1,668,228	132,131	11,961,738	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

א. הראל גמל (לשעבר - הראל עצמה תעוז) (להלן - "הקופה") הינה קופת גמל לחיסכון, לתגמולים ואישיות לפיצויים, לעצמאיים ושכירים, המאושרת על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל).

נכון ליום 31 בדצמבר 2017, כוללת הקופה שלושה עשר מסלולים פעילים:

- (1) הראל גמל מסלול אג"ח עד 25% מניות.
- (2) הראל גמל מסלול אג"ח עד 20% מניות.
- (3) הראל גמל מסלול מניות.
- (4) הראל גמל מסלול אג"ח עד 10% מניות.
- (5) הראל גמל מסלול שקלי טווח קצר.
- (6) הראל גמל מסלול אג"ח ללא מניות.
- (7) הראל גמל מסלול שקלי.
- (8) הראל גמל מסלול אג"ח קונצרני.
- (9) הראל גמל מסלול כהלכה.
- (10) הראל גמל מסלול חו"ל.
- (11) הראל גמל מסלול לגילאי 50 עד 60.
- (12) הראל גמל מסלול לגילאי 50 ומטה.
- (13) הראל גמל מסלול לגילאי 60 ומעלה.

הקופה הוקמה כחברה מוגבלת בערבות בניהול על ידי בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") ונקראה "עצמה קופת תגמולים לעצמאיים ליד בנק לאומי לישראל בע"מ".

החל מיום 9 בנובמבר 2003, לאחר אישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, הפכה הקופה לתוכנית ונוהלה עד ליום 28 בדצמבר 2006 על ידי לאומי גמל בע"מ.

הקופה נרכשה על-ידי הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "הראל ביטוח") מאת בנק לאומי בדצמבר 2006 והחל מיום 28 בדצמבר 2006, ועד ליום 30 בספטמבר 2016, נוהלה על ידי הראל גמל והשתלמות בע"מ (להלן - "הראל גמל"), וזאת בהתאם להסכם בין הראל ביטוח לבין הראל גמל.

בחודש יולי 2008 הפכה הקופה לקופה מסלולית עקב הוספת מסלול שקלי ומסלול ללא מניות.

ביום 1 בינואר 2012, מוזגו מסלולי קופת הראל - תעוז (קופה בבעלות הראל חברה לביטוח בע"מ) ומסלולי קופת הראל גמל (קופה שהייתה בבעלות הראל גמל) (להלן - הקופות המתמזגות) לתוך קופת הראל - עצמה. שמה של הקופה הממוזגת שונה להראל עצמה תעוז. המיזוג בוצע כך שהראל-תעוז מוזגה באופן מלא לתוך הראל-עצמה ואילו הראל קופת גמל מוזגה באופן טכני לתוך הראל-עצמה, באופן שמבנה הבעלויות במסלולים של הקופות המתמזגות נשמר.

ביום 1 בינואר 2016, מוזגו מסלולי קופת גילעד גמל לתוך הקופה.

לפרטים בדבר מסלולי השקעה מתואמי גיל, ראה סעיף ה' להלן.

ב. החברה המנהלת

נכון ליום 31 בדצמבר 2017 הקופה מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ חברה בבעלות מלאה בעקיפין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.

קיימת הפרדה מלאה בין החברה המנהלת ונכסיה לבין הקופה ונכסיה. נתוני החברה המנהלת מוצגים בדוחות כספיים נפרדים בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ג. שינוי מבני

(1) ביום 1 בינואר 2016, מוזגה הראל עתידית קופות גמל בע"מ (להלן - הראל עתידית) לתוך הראל גמל והשתלמות בע"מ (להלן - הראל גמל), תוך חיסולה ללא פירוק, וקופת הגמל הראל גילעד גמל (קופה בניהולה של הראל עתידית) מוזגה, מיזוג טכני, לתוך הקופה.

להלן מסלולי קופת גילעד גמל שמוזגו כאמור לתוך הקופה:

- 1) הראל גילעד גמל כללי, להלן "הראל גמל אג"ח עד 20% מניות".
- 2) הראל גילעד גמל כללי 2, להלן "הראל גמל לגילאי 50 ומטה".
- 3) הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות), להלן "הראל גמל לגילאי 60 ומעלה".
- 4) הראל גילעד גמל כהלכה, להלן "הראל גמל מסלול כהלכה".
- 5) הראל גילעד גמל אג"ח, להלן "הראל גמל מסלול חו"ל".

העברות הזכויות כאמור התבצעו בדרך של העברת נכסים וכתוצאה מהמיזוגים לא היתה פגיעה בעמית הקופה המתמזגת ולא נוצרו נכסים או רווחים לחברה המנהלת הראל גמל.

(2) בחודש אוקטובר 2016 בוצע מיזוג במסגרתו מוזגה חברת הראל גמל לתוך הראל פנסיה וגמל בע"מ (לשעבר - "הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ) וחוסלה ללא פירוק (המיזוג אושר ביום 5 באוקטובר 2016 שהוא יום העסקים הראשון בחודש אוקטובר). הקופה הועברה לניהול הראל פנסיה וגמל בע"מ.

העברת הזכויות התבצעה בדרך של העברת נכסים וכתוצאה מהמיזוג לא הייתה פגיעה בעמיתי הקופות המתמזגות ולא נוצרו נכסים או רווחים לחברה המנהלת הראל פנסיה וגמל.

ד. מסלולי השקעה מתואמי גיל

חוזר ממונה 7-9-2015, שעניינו מסלולי השקעה בקופות גמל, קובע כי גוף מוסדי ינהל בכל קופת גמל בניהולו, פרט למסלולי השקעה מתמחים, מסלולי השקעה המותאמים לגיל העמיתים (אפשרות לבחירה בין שני מודלים: מודל ראשון עד גיל 50, בין גיל 50 ל-60 ומעל גיל 60 ומודל שני אוכלוסיות בטווח גילאים של 5-10 שנים), בהם ינוהלו כספי עמיתים שלא בחרו במסלול השקעה אחר.

בהתאם לכך, החל מיום 1 בינואר 2016, שונתה מדיניות ההשקעה של מסלולי השקעה קיימים בקופה, למסלולי השקעה תלויי גיל, ובהתאם שונו שמות המסלולים, כדלקמן:

- מסלול "הראל קופת גמל" שונה למסלול "הראל גמל מסלול לגילאי 50 עד 60".
- מסלול "הראל גילעד גמל כללי 2" שונה למסלול "הראל גמל מסלול לגילאי 50 ומטה".
- מסלול "הראל גילעד גמל ניב (עד 10% מניות)" שונה למסלול "הראל גמל מסלול לגילאי 60 ומעלה".

מסלולי ההשקעה כאמור, הוצגו בדוחות הכספיים כמסלולים חדשים, החל מיום 1 בינואר 2016. מספרי השוואה לתקופות קודמות בגין מסלול הראל גמל מסלול לגילאי 50 עד 60, הוצגו בשמו הקודם של המסלול (הראל קופת גמל).

ה. מדיניות ההשקעה

השקעות הקופה מבוצעות על-פי מדיניות ההשקעות הכוללת שנקבעת על-ידי הדירקטוריון, וועדת ההשקעות בחברה המנהלת ובהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ג. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) הקופה - הראל קופת גמל.
- (2) החברה המנהלת - הראל פנסיה וגמל בע"מ.
- (3) רשות שוק ההון - רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון.
- (4) הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (5) חוק הפיקוח - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, והתקנות שהותקנו מכוחו.
- (6) צדדים קשורים ובעלי עניין - כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.
- (7) מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם לחוק הפיקוח, בהתאם להוראות הגילוי והדיווח שנקבעו על ידי הממונה ובהתאם לחוזר 2016-9-3 "הנחיות בדבר מבנה הגילוי הנדרש בדוח התקופתי והשנתי של קופות גמל וקרנות פנסיה חדשות".

המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות כספיים אלה על ידי הקופה.

הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 19 במרס, 2018.

א. בסיס הערכת נכסים

הנכסים בדוח על המצב הכספי מוצגים כלהלן:

- (1) מזומנים ושווי מזומנים - יתרות ופקדונות בבנקים ובמוסדות כספיים שהופקדו לתקופה מקורית שאינה עולה על שלושה חודשים, ואשר לא חל עליהם כל שעבוד או מגבלה אחרת. מזומנים ושווי מזומנים כוללים ריבית שנצברה למועד הדיווח.
- (2) ניירות ערך סחירים בארץ - השער הידוע שפורסם בבורסה למועד הדיווח.
- (3) ניירות ערך סחירים בחו"ל - לפי השער הידוע הקובע שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בשנת הדיווח שנתקיים בבורסה בחו"ל או בשוק מוסדר בו הוא נסחר ולפי שערי החליפין היציגים למועד הדיווח.
- (4) השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים (אגרות חוב קונצרניות בלתי סחירות, שטרי הון בלתי סחירים, פקדונות והלוואות) חלקם משוערכים לפי שווי הוגן המחושב לפי מודל המבוסס על תזרימי מזומנים, כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי החברה המספקת ציטוט ריביות ביחס לדירוגי הסיכון השונים (להלן: "החברה המצטטת") וחלקם משוערכים על פי ציטוטי שערים על ידי החברה המצטטת. המודל של החברה המצטטת מתבסס על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.
- (5) השקעות בלתי סחירות בקרנות הון סיכון ובקרנות השקעה - לפי שווי הוגן של ההשקעות על בסיס הדיווח שהתקבל לאחרונה לפני מועד הדיווח, בהתאם לדיווחים של הקרן או של מוסד פיננסי מוכר, שמתקבלים אחת לשנה לפחות.
- (6) חוזים עתידיים ועסקאות החלפה לא סחירים - ההשקעה מוצגת ע"פ שווייה ההוגן כהפרש בין השווי המהווה של הנכס העתידי בקיזוז ההתחייבות העתידית בגין העסקה. יתרת זכות הנובעת מעודף ההתחייבויות העתידיות על הנכסים העתידיים מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות. בטחונות בגין חוזים עתידיים לא סחירים מסווגים לסעיף חייבים/זכאים.
- (7) יחידות בקרן להשקעה משותפת בנאמנות - לפי השער הקובע שפורסם שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בבורסה או בשוק מוסדר בו הוא נסחר.
- (8) אופציות וכתבי אופציות בלתי סחירים - לפי תחשיב כלכלי המבוסס על מודל Black&Scholes. יתרת זכות הנובעת מהתחייבויות בגין אופציות מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות.
- (9) אגרות חוב להמרה ופקדונות מובנים אשר משובצים בהם נגזרים פיננסיים נוספים, ואשר התשואה בגינם תלויה בתשואת תיקי נכסים, במדדי מניות, שערי ריבית וכד' והינן בלתי סחירות מוצגות בהתאם לציטוט המתקבל מחברת מרווח הוגן, או מגורם אחר, לפי העניין.
- (10) מניה לא סחירה - בהתאם להערכת מומחה שתקבל אחת לשנה לפחות.
- (11) נדל"ן להשקעה - לפי שווי הוגן על בסיס הערכת שמאי נדל"ן להשקעה המבוצע לכל הפחות אחת לשנה, למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה.
- (12) דיבידנד לקבל - דיבידנד שהוכרז וטרם התקבל עד למועד הדיווח.
- (13) ריבית לקבל - ריבית והפרשי הצמדה של אגרות חוב סחירות לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח.
- (14) פדיון לקבל - קרן החוב המיועדת לפדיון לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח מוצג יחד עם הנכס.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

(15) יתרות הנקובות במטבע חוץ או הצמודות לשער מטבע חוץ - לפי השער היציג למועד הדיווח. להלן נתונים לגבי מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
%	%	%
(0.90)	(0.30)	0.30
0.33	(1.46)	(9.83)

שיעור עליית (ירידת) מדדים נבחרים:

שיעור שינוי מדד המחירים לצרכן (לפי המדד הידוע ביום המאזן)

שיעור שינוי שער החליפין של הדולר של ארה"ב

א. הכרה בהכנסות והוצאות

ההכנסות וההוצאות נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מצטבר.

ב. זכויות העמיתים

הפקדות לקופה ומשיכות מהקופה נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מזומן, על פי מועד התקבול/התשלום בפועל.

ג. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם לכללים שנקבעו על ידי הממונה, נדרשת ההנהלה להשתמש באומדנים והערכות לגבי עסקאות או עניינים אשר השפעתם הסופית על הדוחות הכספיים איננה ניתנת לקביעה מדויקת בעת עריכתם. אף שאומדנים או הערכות נעשים לפי מיטב שיקול הדעת של ההנהלה, השפעתם הסופית של עסקאות או עניינים כאמור עשויה להיות שונה מהאומדנים או מההערכות שנעשו לגביהם.

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר 2017														
הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל
אג"ח עד 25% מניות	אג"ח עד 20% מניות	אג"ח עד 10% מניות	שקלי טווח קצר	אג"ח ללא מניות	מסלול כהלכה	מסלול חו"ל	מסלול שקלי	אג"ח קונצרני	מסלול חו"ל	מסלול כהלכה	מסלול חו"ל	מסלול שקלי	אג"ח קונצרני	מסלול חו"ל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,963	563	158	352	-	26	15	26	-	26	-	26	-	26	-
561	79	36	34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
577	436	-	376	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
842	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27,001	4,223	1,705	1,776	1	8	15	15	1	15	1	15	1	15	1
1,070	182	-	159	-	4	17	4	-	17	-	17	-	17	-
1,926	260	69	216	-	12	1	54	-	12	-	12	-	12	-
34,940	5,743	1,968	2,913	1	112	28	46	28	112	1	112	1	112	1

ריבית ודיבידנד לקבל (*)
מוסדות
סכומים לקבל בגין נדליין
סכומים לקבל מחברות ביטוח
בטחונות בגין פעילות בנגזרים
חייבים בגין משכנתאות
חייבים בגין השקעות (*)
סך הכל חייבים ויתרות חובה

(*) ליתרה בגין צדדים קשורים ראה באור 14 בדבר יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

ליום 31 בדצמבר 2016														
הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל	הראל גמל
אג"ח עד 25% מניות	אג"ח עד 20% מניות	אג"ח עד 10% מניות	שקלי טווח קצר	אג"ח ללא מניות	מסלול כהלכה	מסלול חו"ל	מסלול שקלי	אג"ח קונצרני	מסלול חו"ל	מסלול כהלכה	מסלול חו"ל	מסלול שקלי	אג"ח קונצרני	מסלול חו"ל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
7,420	1,127	131	929	3	115	236	61	61	115	3	115	3	115	3
1,113	64	28	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
609	466	-	401	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
817	-	-	-	28	231	-	-	-	28	231	-	-	-	-
24,200	4,436	1,268	2,322	-	495	-	153	-	495	-	495	-	495	-
36,603	4,694	5	4,435	-	774	1,548	261	774	1,548	-	1,548	-	1,548	-
2,322	283	10	223	10	59	33	13	33	59	10	59	10	59	10
-	88	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
73,084	11,158	1,442	8,337	244	2,245	1,043	488	1,043	2,245	244	1,043	244	1,043	244

ריבית ודיבידנד לקבל (*)
מוסדות
סכומים לקבל בגין נדליין
סכומים לקבל מחברות ביטוח
בטחונות בגין פעילות בנגזרים
חייבים בגין משכנתאות
חייבים בגין השקעות (*)
אחרים
סך הכל חייבים ויתרות חובה

(*) ליתרה בגין צדדים קשורים ראה באור 14 בדבר יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

ביאור 4 - נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2017														
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות		
סה"כ	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
6,766,076	415,895	113,560	470,033	2,269	41,788	332	114,801	101,487	177,926	813,013	48,805	713,645	3,752,522	אגרות חוב ממשלתיות
2,445,852	186,434	85,447	296,221	3,689	-	28,040	12,958	36,324	5,699	264,809	1,232	290,602	1,234,397	אגרות חוב קונצרניות: שאינן ניתנות להמרה
9,800	325	96	804	-	-	8	-	4	-	1,042	88	996	6,437	שניתנות להמרה
2,455,652	186,759	85,543	297,025	3,689	-	28,048	12,958	36,328	5,699	265,851	1,320	291,598	1,240,834	
9,221,728	602,654	199,103	767,058	5,958	41,788	28,380	127,759	137,815	183,625	1,078,864	50,125	1,005,243	4,993,356	סך הכל נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2016														
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות		
סה"כ	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
5,611,615	230,691	40,181	280,982	971	32,377	205	121,117	110,068	218,642	725,267	23,415	525,782	3,301,917	אגרות חוב ממשלתיות
3,081,897	141,119	38,946	224,178	3,393	-	23,222	35,967	52,528	7,601	322,798	839	330,201	1,901,105	אגרות חוב קונצרניות: שאינן ניתנות להמרה
9,566	245	52	692	-	-	2	17	4	-	1,036	81	933	6,504	שניתנות להמרה
3,091,463	141,364	38,998	224,870	3,393	-	23,224	35,984	52,532	7,601	323,834	920	331,134	1,907,609	
8,703,078	372,055	79,179	505,852	4,364	32,377	23,429	157,101	162,600	226,243	1,049,101	24,335	856,916	5,209,526	סך הכל נכסי חוב סחירים

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2017												
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל עד 25% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות
סה"כ	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
595,300	27,911	8,060	43,406	-	1,295	1,571	6,553	654	54,483	140	63,377	387,850
117,736	3,264	956	5,193	-	133	-	585	-	6,227	14	7,240	94,124
279,646	9,198	6,262	47,027	262	322	2,167	2,352	1,531	42,263	3,078	31,313	133,871
3,775,313	231,566	69,436	343,599	-	15,910	38,606	58,822	4,536	406,603	444	453,743	2,152,048
4,767,995	271,939	84,714	439,225	262	17,660	42,344	68,312	6,721	509,576	3,676	555,673	2,767,893
4,767,995	271,939	84,714	439,225	262	17,660	42,344	68,312	6,721	509,576	3,676	555,673	2,767,893

אגרות חוב קונצרניות:
שאינן ניתנות להמרה
פקדונות בבנקים
הלוואות לעמיתים
הלוואות לאחרים

סך הכל נכסי חוב
שאינם סחירים (*)

(*) השווי ההוגן של נכסי חוב לא סחירים שהוצגו בעלות מתואמת:

ליום 31 בדצמבר 2017					
הראל אג"ח עד 25% מניות		הראל גמל לגילאי 50 עד 60		סה"כ	
שווי	ערך	שווי	ערך	שווי	ערך
הוגן	בספרים	הוגן	בספרים	הוגן	בספרים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
21,862	21,862	1,360	1,360	23,222	23,222

הלוואות

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016												
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות
סה"כ	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
689,453	19,673	3,694	44,107	1	1,482	1,427	10,988	880	59,750	163	62,778	484,510
109	-	6	6	-	-	-	-	-	-	2	-	95
157,994	2,146	474	6,356	-	170	-	1,587	-	9,702	17	10,850	126,692
196,319	1,961	1,945	27,301	107	377	1,763	1,243	687	24,960	1,417	22,522	112,036
2,740,838	100,956	16,272	223,486	-	9,212	17,814	53,156	3,612	316,349	407	295,510	1,704,064
3,784,713	124,736	22,391	301,256	108	11,241	21,004	66,974	5,179	410,761	2,006	391,660	2,427,397
3,784,713	124,736	22,391	301,256	108	11,241	21,004	66,974	5,179	410,761	2,006	391,660	2,427,397

אגרות חוב קונצרניות:
שאינן ניתנות להמרה
שניתנות להמרה
פקדונות בבנקים
הלוואות לעמיתים
הלוואות לאחרים

סך הכל נכסי חוב
שאינם סחירים (*)

(*) השווי ההוגן של נכסי חוב לא סחירים שהוצגו בעלות מתואמת:

ליום 31 בדצמבר 2016											
הראל גמל אג"ח עד 10% מניות		הראל גמל אג"ח עד 20% מניות		הראל גמל אג"ח עד 25% מניות		הראל גמל אג"ח עד 25% מניות		הראל גמל אג"ח עד 25% מניות		הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	
הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות
ערך	שווי	ערך	שווי	ערך	שווי	ערך	שווי	ערך	שווי	ערך	שווי
בספרים	הוגן	בספרים	הוגן	בספרים	הוגן	בספרים	הוגן	בספרים	הוגן	בספרים	הוגן
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
27,051	27,080	55	56	1,441	1,441	71	72	214	216	25,270	25,295

הלוואות

ביאור 6 - מניות

ליום 31 בדצמבר 2017										
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל עד 25% מניות	
סה"כ	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,541,088	51,429	70,099	243,756	110	-	65,095	74,587	150,472	885,540	מניות סחירות
466,002	16,319	1,105	38,307	-	5,566	55,843	10	56,626	292,226	מניות לא סחירות
2,007,090	67,748	71,204	282,063	110	5,566	120,938	74,597	207,098	1,177,766	סך הכל מניות

ליום 31 בדצמבר 2016											
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות		
סה"כ	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
1,586,849	38,612	27,113	181,901	122	58	-	63,229	65,788	135,780	1,074,246	מניות סחירות
404,176	12,557	5	32,394	-	-	4,652	47,745	9	49,270	257,544	מניות לא סחירות
1,991,025	51,169	27,118	214,295	122	58	4,652	110,974	65,797	185,050	1,331,790	סך הכל מניות

השקעות החברה בנדל"ן מחוץ לישראל מתבצעות באמצעות חברות ושותפויות מחוץ לישראל ולפיכך השקעות אלה מסווגות בסעיף מניות לא סחירות.

ביאור 7 - השקעות אחרות (המשך)

א. ההרכב (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2016														
הראל גמל לגילאי 60 סה"כ	הראל גמל לגילאי 50 ומטה אלפי ש"ח	הראל גמל לגילאי 60 עד אלפי ש"ח	הראל גמל מסלול חוי"ל אלפי ש"ח	הראל גמל מסלול כהלכה אלפי ש"ח	הראל גמל קונצרני אלפי ש"ח	הראל גמל מסלול שקלי אלפי ש"ח	הראל גמל ללא מניות אלפי ש"ח	הראל גמל שקלי טווח קצר אלפי ש"ח	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות אלפי ש"ח	הראל גמל מסלול מניות אלפי ש"ח	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות אלפי ש"ח	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות אלפי ש"ח		
השקעות אחרות סחירות														
697,652	16,919	11,578	75,814	723	-	788	-	81	-	27,473	20,680	58,788	484,808	תעודות סל
861,238	29,344	8,880	65,439	1,558	-	3,445	466	8,476	-	77,008	10,079	87,638	568,905	קרנות נאמנות
7,895	182	126	826	30	251	1	-	-	-	294	220	643	5,322	מכשירים נגזרים
4,884	232	78	372	-	-	46	-	50	-	486	-	502	3,118	מוצרים מובנים
2,698	24	17	113	-	68	-	-	-	-	38	42	82	2,314	אופציות
755	19	13	88	-	-	1	-	-	-	30	32	64	508	אחרות
1,575,122	46,720	20,692	142,652	2,311	319	4,281	466	8,607	-	105,329	31,053	147,717	1,064,975	
השקעות אחרות שאינן סחירות														
996,410	24,222	1,082	78,288	-	-	381	-	5,205	-	82,673	897	90,966	712,696	קרנות השקעה וקרנות הון סיכון
94,958	2,254	674	5,436	103	106	155	80	1,633	481	7,359	463	6,538	69,676	מכשירים נגזרים
87,932	1,884	350	5,346	-	-	238	853	1,922	21	4,793	64	5,419	67,042	מוצרים מובנים
86	-	1	6	-	-	-	-	-	-	1	1	3	74	אחרות
1,179,386	28,360	2,107	89,076	103	106	774	933	8,760	502	94,826	1,425	102,926	849,488	
2,754,508	75,080	22,799	231,728	2,414	425	5,055	1,399	17,367	502	200,155	32,478	250,643	1,914,463	סך הכל השקעות אחרות

ביאור 7 - השקעות אחרות (המשך)

ב. מכשירים נגזרים:

להלן סכום החשיפה, נטו לנכס הבסיס, המוצג במונחי דלתא של העסקאות הפיננסיות שנעשו לתאריך הדוח הכספי:

ליום 31 בדצמבר 2017														
הראל גמל עד 25% מניות הראל אג"ח	הראל גמל עד 20% מניות הראל אג"ח	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מסלול חוו"ל	הראל גמל עד 60 לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל עד 50 לגילאי 50 ומטה	הראל גמל עד 60 לגילאי 60 ומעלה	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,063,699	149,025	61,828	60,483	-	1	-	3	15,874	2,213	242,231	70,357	50,971	1,716,685	מניות
(81)	(17)	-	(19)	-	(4)	-	-	(1)	-	(16)	(3)	(11)	(152)	מדד
(1,096,864)	(165,770)	(21,604)	(216,553)	(9,458)	(38,875)	(1,108)	(19,994)	4,604	(1,189)	(206,486)	(32,774)	(92,465)	(1,898,536)	מטבע זר
(9,608)	(1,508)	(7)	(1,189)	(88)	(263)	(83)	4	(49)	1	(1,451)	(46)	57	(14,230)	ריבית
ליום 31 בדצמבר 2016														
הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל גמל עד 20% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל מסלול חוו"ל	הראל גמל עד 60 לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל עד 50 לגילאי 50 ומטה	הראל גמל עד 60 לגילאי 60 ומעלה	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,033,090	113,339	38,984	52,165	-	-	-	4	11,959	1,552	146,409	22,318	32,287	1,452,107	מניות
116,137	8,484	-	10,023	-	5,582	-	1	292	-	5,106	557	3,221	149,403	מדד
(1,722,445)	(303,268)	(24,512)	(241,986)	(9,361)	(45,604)	(1,113)	(12,629)	4,187	(989)	(209,260)	(20,433)	(90,460)	(2,677,873)	מטבע זר
(9,273)	(1,586)	(5)	(1,376)	(94)	(357)	(78)	(5)	(29)	(1)	(1,428)	65	317	(13,850)	ריבית

ביאור 8 - נדל"ן להשקעה

א. הרכב ותנועה:

	ליום 31 בדצמבר 2016						ליום 31 בדצמבר 2017					
	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות	סה"כ	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות	סה"כ
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
יתרה ליום 1 בינואר	135,242	6,598	12,371	22,122	24,690	69,461	156,367	6,762	13,353	22,110	24,468	89,674
רכישות ותוספות	19,602	396	1,116	1,063	1,087	15,940	17,316	394	1,044	1,092	1,132	13,654
התאמת שווי הוגן	1,523	(232)	(134)	(1,075)	(1,309)	4,273	15,013	347	919	962	996	11,789
יתרה ליום 31 בדצמבר	156,367	6,762	13,353	22,110	24,468	89,674	188,696	7,503	15,316	24,164	26,596	115,117

ב. נדל"ן להשקעה מוצג על בסיס השווי ההוגן כפי שנקבע בהערכת שווי שבוצעה על ידי מעריכי שווי חיצונים בלתי תלויים שהינם בעלי כישורים מקצועיים מוכרים וניסיון רב בנוגע למיקום וסוג הנדל"ן שהוערך. הערכות שווי חיצוניות מבוצעות בתקופות שונות עבור נכסים שונים בתיק הנדל"ן להשקעה. בשאר תקופות הדיווח מתבצעות בחינה פנימית, במטרה לוודא שלא חל שינוי מהותי בשווי הנכס בהתאם לפרמטרים שעל בסיסם נערכה הערכת השווי.

הערכת שווי הנדל"ן מתבססת על תזרימי המזומנים השנתיים נטו, המהוונים בשיעור היוון המשקף את הסיכונים הספציפיים הגלומים בהם. כאשר קיימים בפועל הסכמי שכירות, אשר התשלומים בגינם שונים מדמי שכירות ראויים, מבוצעות התאמות בכדי לשקף את תשלומי השכירות בפועל בתקופת החוזה.

הערכות השווי מתחשבות בסוג הדיירים הנמצאים בפועל בנכס המושכר או האחראיים למילוי התחייבויות השכירות או אלה העשויים להיות במושכר לאחר השכרת מושכר פנוי, לרבות הערכה כללית לגבי מהימנות האשראי שלהם; חלוקת האחזקות בין הקבוצה והשוכר לגבי אחזקת וביטוח הנכס; ויתרת אורך החיים הכלכלי של הנכס, באותם מקומות שבהם פרמטרים אלו רלוונטיים.

השווי ההוגן נקבע בהתאם למספר מתודולוגיות שיערוך, לרבות, גישת ההשוואה, נכסים דומים והיוון תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מהנכס. שווים של מרבית הנכסים נקבע בהתאם לאמידת תזרימי המזומנים ולגביהם מובאים בחשבון הסיכון המובנה שלהם. מרבית נכסי הנדל"ן המסחרי ונדל"ן המשרדים מהוונים בשיעור היוון 4.59% לנדל"ן חו"ל ושיעורי היוון שבין 6.5% ל-8.75% לנדל"ן בישראל וזאת בהתאם לרמת הסיכון המתאימה בנכס.

ביאור 8 - נדל"ן להשקעה (המשך)

הערכת השווי לנדל"ן להשקעה בהקמה מבוססת על אמידת השווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה לאחר הקמתו, בניכוי הערך הנוכחי של אומדן עלויות ההקמה הצפויות לנבוע לצורך השלמתו ובניכוי רווח יזמי סביר כאשר רלוונטי, תוך התחשבות בשיעור ההיוון אשר מותאם בגין הסיכונים הרלוונטיים והמאפיינים של הנכס. אומדן השווי ההוגן יגדל באם שיעור ההיוון של תזרים המזומנים יקטן, ויקטן באם שיעור התפוסה יקטן. הנדל"ן להשקעה מורכב בעיקר מבנייני משרד ונדל"ן מסחרי.

לא קיימים יחסי גומלין פנימיים בין הנתונים המשמעותיים שאינם ניתנים לצפייה.

ג. לעניין התקשרויות לרכישת נדל"ן להשקעה ולחכירה של נדל"ן להשקעה ראה ביאור 17 ב(2).

ד. להלן פרטים בדבר זכויות במקרקעין המשמשות את הקופה כנדל"ן להשקעה:

ליום 31 בדצמבר		מועדי סיום	תקופת החכירה בשנים
2016	2017	תקופת החכירה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
48,152	49,637		בבעלות
108,215	139,059	2037 ואילך	בחכירה מהוונת(*)

(*) מקרקעין ברחוב יגאל אלון תל אביב, שערכם בספרים, לרבות המבנה, ליום 31 דצמבר 2017 וליום 31 דצמבר 2016 הנו בסך של 118,294 אלפי ש"ח ובסך של 87,450 אלפי ש"ח, בהתאמה, חכורה בחכירה מהוונת ממנהל מקרקעי ישראל ומעיריית תל-אביב עד שנת 2060 ועד שנת 2059, בהתאמה.

מקרקעין ברחוב קרית נורדאו נתניה, שערכם בספרים, לרבות המבנה, ליום 31 דצמבר 2017 וליום 31 דצמבר 2016 הנו בסך של 20,765 אלפי ש"ח ובסך של 20,765 אלפי ש"ח, בהתאמה, חכורה בחכירה מהוונת ממנהל מקרקעי ישראל עד שנת 2037.

ה. חלק מהקרקעות בבעלות או בחכירה בישראל טרם נרשם בלשכת רישום המקרקעין לרוב בשל הסדרי רישום או בעיות טכניות.

ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר 2017														
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה סה"כ	הראל גמל לגילאי 50 ומטה אלפי ש"ח	הראל גמל לגילאי 60 עד 50 אלפי ש"ח	הראל גמל מסלול חוו"ל אלפי ש"ח	הראל גמל מסלול כהלכה אלפי ש"ח	הראל גמל מסלול אג"ח קונצרני אלפי ש"ח	הראל גמל מסלול שקלי אלפי ש"ח	הראל גמל אג"ח ללא מניות אלפי ש"ח	הראל גמל שקלי טווח קצר אלפי ש"ח	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות אלפי ש"ח	הראל גמל מסלול מניות אלפי ש"ח	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות אלפי ש"ח	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות אלפי ש"ח		
12,771	654	266	990	6	33	29	96	129	113	969	101	1,108	8,277	חברה מנהלת
1,661	458	28	108	-	-	-	11	17	32	294	20	146	547	מוסדות
35,101	1,230	710	3,617	114	221	65	83	512	88	2,986	475	3,793	21,207	התחייבויות בגין נגזרים בטוחות בגין חוזים עתידיים לא סחירים
18,116	438	-	1,159	4	-	20	-	29	-	1,102	-	53	15,311	זכאים בגין משכנתאות
5,450	382	139	559	-	-	30	109	107	-	462	-	638	3,024	זכאים בגין השקעות
459	13	38	228	28	-	-	-	3	-	17	18	66	48	הכנסות מראש בגין נדל"ן
688	11	-	39	-	-	-	-	-	-	31	-	31	576	סכומים לשלם לחברות ביטוח
262	-	-	1	-	-	1	2	28	227	2	1	-	-	
74,508	3,186	1,181	6,701	152	254	145	301	825	460	5,863	615	5,835	48,990	סך הכל זכאים ויתרות זכות

ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016

	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	הראל גמל מסלול חו"ל	הראל גמל מסלול כהלכה	הראל גמל אג"ח קונצרני	הראל גמל מסלול שקלי	הראל גמל אג"ח ללא מניות	הראל גמל שקלי טווח קצר	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל גמל אג"ח עד 25% מניות	
סה"כ	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
10,848	459	121	793	4	27	24	104	142	137	957	78	959	7,043	חברה מנהלת
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	צדדים קשורים
1,763	113	27	123	-	4	-	27	10	12	49	6	291	1,101	מוסדות
49,807	858	283	3,805	37	80	97	105	1,123	97	3,836	356	4,542	34,588	התחייבויות בגין נגזרים
1,411	59	11	122	22	-	8	23	41	-	105	-	100	920	זכאים בגין השקעות
284	4	-	15	-	-	-	-	-	-	14	-	106	145	הכנסות מראש בגין נדל"ן
22	-	-	1	-	-	1	2	-	-	2	1	15	-	סכומים לשלם לחברות ביטוח
64,135	1,493	442	4,859	63	111	130	261	1,316	246	4,963	441	6,013	43,797	סך הכל זכאים ויתרות זכות

ביאור 10 - דמי ניהול

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,020	1,450	1,377
-	246	246
28	29	20
130	117	135
30	28	25
20	20	18
44	50	46
2	3	2
-	31	33
-	5	4
501	392	436
-	220	275
-	155	294
2,775	2,746	2,911
94,525	80,117	79,789
-	10,396	11,579
888	844	984
11,064	10,823	11,434
2,055	1,681	1,413
2,156	1,733	1,557
936	1,066	1,118
329	289	319
-	248	307
-	34	54
8,775	8,788	9,917
-	821	1,780
-	4,517	6,445
120,728	121,357	126,696
123,503	124,103	129,607

דמי ניהול שנגבו מתוך דמי הגמולים :
 הראל אג"ח עד 25% מניות
 הראל גמל אג"ח עד 20% מניות (*)
 הראל גמל מסלול מניות
 הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
 הראל גמל שקלי טווח קצר
 הראל גמל אג"ח ללא מניות
 הראל גמל מסלול שקלי
 הראל גמל אג"ח קונצרני
 הראל גמל מסלול כהלכה (*)
 הראל גמל מסלול חו"ל (*)
 הראל גמל לגילאי 50 עד 60
 הראל גמל לגילאי 50 ומטה (*)
 הראל גמל לגילאי 60 ומעלה (*)

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים :
 הראל אג"ח עד 25% מניות
 הראל גמל אג"ח עד 20% מניות (*)
 הראל גמל מסלול מניות
 הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
 הראל גמל שקלי טווח קצר
 הראל גמל אג"ח ללא מניות
 הראל גמל מסלול שקלי
 הראל גמל אג"ח קונצרני
 הראל גמל מסלול כהלכה (*)
 הראל גמל מסלול חו"ל (*)
 הראל גמל לגילאי 50 עד 60
 הראל גמל לגילאי 50 ומטה (*)
 הראל גמל לגילאי 60 ומעלה (*)

סך הכל הוצאות דמי ניהול

(*) קופות שמוזגו, מיוזג טכני, לתוך הקופה, ביום 1 בינואר 2016. ראה באור ג1(1).

ביאור 10 - דמי ניהול (המשך)

ב. שיעור דמי ניהול מעמיתים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2015	2016	2017
%	%	%
4.00	4.00	4.00
1.04	0.70	0.61
0.58	0.18	0.12
0.46	0.50	0.25
0.36	0.11	0.13
0.20	0.10	1.00
0.28	0.60	0.26
1.45	0.21	0.59
0.81	0.57	0.10
0.77	1.74	1.74
0.48	0.32	0.84
0.69	-	-
-	0.48	0.16
3.24	0.76	0.51
0.19	0.13	0.18

דמי ניהול מדמי גמולים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין

שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל (*):

הראל אג"ח עד 25% מניות
הראל גמל אג"ח עד 20% מניות (*)
הראל גמל מסלול מניות
הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
הראל גמל שקלי טווח קצר
הראל גמל אג"ח ללא מניות
הראל גמל מסלול שקלי
הראל גמל אג"ח קונצרני
הראל גמל מסלול כהלכה (*)
הראל גמל מסלול חו"ל (*)
הראל קופת גמל (**)
הראל גמל לגילאי 50 עד 60
הראל גמל לגילאי 50 ומטה (*)
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה (*)

דמי ניהול מסך נכסים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין

שיעור דמי ניהול הממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל:

1.05	1.05	1.05
0.77	0.71	0.69
0.68	0.64	0.57
0.72	0.65	0.62
0.66	0.62	0.58
0.70	0.66	0.65
0.67	0.64	0.63
0.75	0.67	0.63
0.72	0.71	0.60
0.79	0.79	0.78
0.43	0.56	0.55
0.75	-	-
-	0.69	0.63
0.85	0.73	0.61
0.93	0.84	0.70

הראל אג"ח עד 25% מניות
הראל גמל אג"ח עד 20% מניות (*)
הראל גמל מסלול מניות
הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
הראל גמל שקלי טווח קצר
הראל גמל אג"ח ללא מניות
הראל גמל מסלול שקלי
הראל גמל אג"ח קונצרני
הראל גמל מסלול כהלכה (*)
הראל גמל מסלול חו"ל (*)
הראל קופת גמל (**)
הראל גמל לגילאי 50 עד 60
הראל גמל לגילאי 50 ומטה (*)
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה (*)

(*) קופות שמוזגו, מיזוג טכני, לתוך הקופה, ביום 1 בינואר 2016. ראה באור 1ג(1). נתוני השוואה ניתנו למידע בלבד.
(**) מסלול בו שונתה מדיניות ההשקעה למסלול תלוי גיל. ראה באור 11.

ביאור 11 - הוצאות ישירות

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			כל המסלולים
2015	2016	2017	2015	2016	2017	
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)			אלפי ש"ח			
0.014	0.012	0.010	2,303	2,106	1,866	עמלות קנייה ומכירה של ניירות ערך
0.005	0.004	0.003	884	675	634	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.001	0.001	0.003	190	118	561	הוצאות בגין השקעות לא סחירות עמלות ניהול חיצוני :
0.056	0.056	0.053	9,079	10,011	9,834	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.046	0.041	0.037	7,425	7,441	6,754	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
*-	*-	*-	31	62	76	בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות תעודת סל
*-	0.002	0.005	47	309	875	עמלות אחרות**
0.122	0.115	0.111	<u>19,959</u>	<u>20,722</u>	<u>20,600</u>	סך הכל הוצאות ישירות

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			הראל אג"ח עד 25% מניות
2015	2016	2017	2015	2016	2017	
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)			אלפי ש"ח			
0.015	0.012	0.010	1,839	1,418	1,169	עמלות קנייה ומכירה של ניירות ערך
0.006	0.004	0.003	692	442	384	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.001	0.001	0.003	138	71	339	הוצאות בגין השקעות לא סחירות עמלות ניהול חיצוני :
0.061	0.058	0.055	7,716	6,957	6,359	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.049	0.043	0.036	6,132	5,164	4,247	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
*-	*-	*-	26	44	50	בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות תעודת סל
*-	0.002	0.005	29	203	532	עמלות אחרות**
0.132	0.119	0.112	<u>16,572</u>	<u>14,299</u>	<u>13,080</u>	סך הכל הוצאות ישירות

		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		הראל גמל אג"ח עד 20% מניות
2016	2017	2016	2017	
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)		אלפי ש"ח		
0.011	0.010	180	175	עמלות קנייה ומכירה של ניירות ערך
0.004	0.004	64	65	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.001	0.003	17	58	הוצאות בגין השקעות לא סחירות עמלות ניהול חיצוני :
0.058	0.060	982	1,102	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.041	0.040	690	722	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
*-	*-	5	7	בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות תעודת סל
0.002	0.005	28	89	עמלות אחרות**
0.116	0.122	<u>1,966</u>	<u>2,218</u>	סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ו/או מ-0.001%.
** עמלות אחרות כוללות הוצאות בעד ניהול תביעה או תובענה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

הראל גמל מסלול מניות

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	2015	2016	2017	
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)			אלפי ש"ח			
0.037	0.024	0.024	40	32	34	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.007	0.005	0.006	8	7	8	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
						עמלות ניהול חיצוני:
-	0.002	0.006	-	3	8	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.088	0.076	0.076	96	101	106	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
0.001	0.002	0.001	1	2	2	בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות תעודת סל
-	*-	-	-	*-	-	עמלות אחרות**
0.132	0.109	0.113	145	145	158	סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל אג"ח עד 10% מניות

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	2015	2016	2017	
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)			אלפי ש"ח			
0.009	0.010	0.008	156	163	153	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.005	0.004	0.003	84	62	62	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
0.002	0.001	0.003	35	12	50	הוצאות בגין השקעות לא סחירות
						עמלות ניהול חיצוני:
0.037	0.051	0.053	621	846	1,004	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.029	0.031	0.029	495	519	550	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
						בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות תעודת סל
*-	*-	*-	1	2	3	עמלות אחרות**
0.001	0.001	0.004	10	24	75	
0.083	0.097	0.100	1,402	1,628	1,897	סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל שקלי טווח קצר

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	2015	2016	2017	
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)			אלפי ש"ח			
0.004	0.004	0.005	13	11	13	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
0.001	0.001	0.002	2	2	4	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
-	*-	*-	-	*-	*-	עמלות אחרות**
0.005	0.005	0.007	15	13	17	סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ו/או מ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בעד ניהול תביעה או תובענה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

הראל גמל אג"ח ללא מניות

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)				אלפי ש"ח		
	0.009	0.008	0.005	32	24	14
	0.006	0.004	0.003	20	11	7
	*-	0.001	0.005	1	3	14
	0.008	0.012	0.025	29	36	65
	0.016	0.019	0.021	55	54	54
	0.001	0.002	0.007	3	7	19
	0.040	0.046	0.066	140	135	173

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל מסלול שקלי

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)				אלפי ש"ח		
	0.022	0.018	0.005	27	23	9
	0.007	0.006	0.002	9	8	3
	-	-	0.001	-	-	1
	-	0.002	0.009	-	3	16
	0.029	0.027	0.016	36	34	29

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל אג"ח קונצרני

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)				אלפי ש"ח		
	0.010	0.007	0.005	5	3	2
	0.006	0.005	0.005	3	2	2
	-	-	0.009	-	-	4
	0.004	0.005	0.007	2	2	3
	0.030	0.051	0.080	15	22	34
	-	0.005	0.012	-	2	5
	0.050	0.072	0.118	25	31	50

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
עמלות אחרות**

סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח/או מ-0.001%.
** עמלות אחרות כוללות הוצאות בעד ניהול תביעה או תובענה.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

הראל גמל מסלול כהלכה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2016	2017	2016	2017
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)		אלפי ש"ח	
0.034	0.031	10	11
0.003	0.006	1	2
*-	-	*-	-
*-	-	*-	-
0.038	0.037	<u>11</u>	<u>13</u>

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל מסלול חו"ל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2016	2017	2016	2017
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)		אלפי ש"ח	
0.016	0.025	1	2
0.016	0.013	1	1
0.141	0.177	9	14
*-	*-	*-	*-
0.172	0.215	<u>11</u>	<u>17</u>

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

הראל קופת גמל***

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2015	2016	2017	2015	2016	2017
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)			אלפי ש"ח		
0.017	-	-	191	-	-
0.006	-	-	66	-	-
0.001	-	-	16	-	-
0.065	-	-	711	-	-
0.057	-	-	632	-	-
*-	-	-	3	-	-
*-	-	-	5	-	-
0.148	-	-	<u>1,624</u>	-	-

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות תעודת סל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח/או מ-0.001%.
** עמלות אחרות כוללות הוצאות בעד ניהול תביעה או תובענה.
*** מסלול בו שונתה מדיניות ההשקעה למסלול תלוי גיל. ראה באור T1.

ביאור 11 - הוצאות ישירות (המשך)

הראל גמל לגילאי 50 עד 60

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2017	2016	
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)	2017	2016	אלפי ש"ח
	0.013	0.013	167
	0.004	0.004	50
	0.001	0.004	12
	0.075	0.076	941
	0.050	0.049	629
	0.001	0.001	7
	0.002	0.006	30
	0.146	0.152	1,836
			2,045

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות תעודת סל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל לגילאי 50 ומטה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2017	2016	
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)	2017	2016	אלפי ש"ח
	0.027	0.023	19
	0.007	0.007	5
	0.001	0.007	1
	0.051	0.008	36
	0.093	0.084	66
	0.001	0.001	1
	0.003	0.009	2
	0.182	0.138	130
			227

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות תעודת סל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2017	2016	
שיעור מתוך סך נכסים לתום שנה קודמת (%)	2017	2016	אלפי ש"ח
	0.013	0.011	55
	0.005	0.004	20
	*-	0.005	2
	0.049	0.038	208
	0.044	0.034	187
	*-	-	1
	0.002	0.006	10
	0.113	0.100	483
			676

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
הוצאות בגין השקעות לא סחירות
עמלות ניהול חיצוני:
בגין השקעה בקרנות השקעה
בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות תעודת סל
עמלות אחרות**
סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ו/או מ-0.001%.
** עמלות אחרות כוללות הוצאות בעד ניהול תביעה או תובענה.

ביאור 12 - ביטוח חיים

עד ליום 31 בדצמבר 2014, ביטחה הקופה את עמיתיה המעוניינים בכך, מגיל 18 ועד 69 שנה, בביטוח חיים בסכום השווה ליתרת חשבונותיו בקופה ועד לסכום שבין 17,500 ש"ח ל- 20,405 ש"ח (לעמיתים מבוטחים בגילאי 68 עד 70 מופחת סכום הביטוח למחצית מהסכומים הנ"ל). בנוסף היו קיימים כיסויים נוספים: כיסוי למקרה של מוות מתאונה או נכות מתאונה. פרמיית הביטוח היתה בשיעור שנתי של עד 1.9 פרומיל. כמו כן, עד ליום 31 בדצמבר 2014, היה קיים בקופה ביטוח קבוצתי בסכום של כ-158,578 ש"ח. עמיתי קופת הגמל (משני סוגי הביטוחים) בוטחו בפוליסות ביטוח קבוצתי בחברת כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן-כלל). בדצמבר 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פינסיים (קופות גמל) (כיסויים ביטוחיים בקופת גמל) התשע"ג 2013 אשר במסגרתם בוטלו תקנות 31 ו-45 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופת גמל התשכ"ד 1964 (להלן תקנות מס הכנסה) החל מינואר 2013. בתיקון לתקנות מיום 4 בנובמבר 2013 הובהר כי ניתן להמשיך ולבטח את האוכלוסייה הקיימת אך לא ניתן לצרף עמיתים חדשים לביטוחים הקבוצתיים. בהתאם להוראות תקנות מס הכנסה ולתקנות כיסויים ביטוחיים, קופת גמל לא יכלה להציע לעמיתיה להצטרף לביטוח חיים קבוצתי. ביטול תקנות מס הכנסה כאמור והגבלת צירוף אוכלוסייה חדשה לא אפשר לחברה להמשיך ולצרף עמיתים חדשים לפוליסות הקבוצתיות הקיימות, ולפיכך בחודש ינואר 2015 לא חודשו הפוליסות הקבוצתיות האמורות לעיל.

ביאור 13 - תשואות מסלולי השקעה

תשואה ממוצעת נומינלית ברוטו ל- 5 שנים	תשואה שנתית נומינלית ברוטו					
	2013	2014	2015	2016	2017	
	באחוזים					
5.55	9.99	5.37	2.54	3.48	6.55	הראל אג"ח עד 25% מניות
5.08	8.88	4.10	2.47	3.43	6.64	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות (*)
9.80	20.66	6.92	3.55	4.97	13.83	הראל גמל מסלול מניות
4.10	6.63	3.37	2.19	3.04	5.34	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
0.89	2.18	1.24	0.22	0.22	0.58	הראל גמל שקלי טווח קצר
2.58	3.63	2.02	0.52	2.46	4.32	הראל גמל אג"ח ללא מניות
4.02	4.68	4.49	2.60	2.48	5.90	הראל גמל מסלול שקלי
3.46	4.64	1.95	0.78	4.01	6.02	הראל גמל אג"ח קונצרני
4.08	7.21	4.55	2.00	1.39	5.36	הראל גמל מסלול כהלכה (*)
2.33	1.22	1.73	(0.22)	4.23	4.79	הראל גמל מסלול חו"ל (*)
-	-	-	-	4.01	8.09	הראל גמל לגילאי 50 עד 60
-	11.63	5.49	2.65	-	-	הראל קופת גמל (**)
6.00	10.93	4.75	1.87	3.93	8.76	הראל גמל לגילאי 50 ומטה (*)
4.39	7.26	3.44	2.53	3.34	5.46	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה (*)

(*) מסלול שמוזג, מיזוג טכני, לתוך הקופה, ביום 1 בינואר 2016. ראה באור ג1(1).

(**) מסלול בו שונתה מדיניות ההשקעה למסלול תלוי גיל. ראה באור ד1.

ביאור 14 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(10,848)	(12,771)	החברה המנהלת
		צדדים קשורים אחרים:
1,093	977	חייבים בגין השקעות
13	-	ריבית ודיבידנד לקבל
384,558	431,843	מניות
5,142	3,128	אגרות חוב סחירות
-	134	אגרות חוב בלתי סחירות
20,414	18,377	הלוואות
223,680	234,449	קרנות השקעה
<u>624,052</u>	<u>676,137</u>	

יתרת נכסי חוב וחובות שוטפים הגבוהה ביותר במשך השנה של בעל עניין או צד קשור עמדה על 26,967 אלפי ש"ח.

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015(*)	2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
123,503	124,103	129,607	דמי ניהול לחברה המנהלת

(*) לא כולל קופה שמוזגה ביום 1 בינואר 2016. ראה באור 1ג(1).

ביאור 15 - מסים

להלן פרוט תשלומי המסים שנגבו מהקופה בשנת הדוח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017							
הראל גמל לגילאי 60 ומעלה	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	הראל גמל מסלול מניות	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות	הראל אג"ח עד 25% מניות	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,187	60	70	85	70	197	1,420	בגין השקעות בניירות ערך זרים

ביאור 16 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. חובות מעבידים

חוק הגנת השכר, התשי"ח - 1958 והתקנות שהותקנו על פיו, מטילים התחייבות על הקופה, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקופה. קיימת אי וודאות בכל הקשור לגובה הסכומים שבפיגור, כמו גם לעצם מחוייבות המעבידים בנושא, וזאת בין היתר, בשל סיבות שונות לאי העברת כספים לקופה האופייניים לסקטור קופות הגמל (כגון הפסקת יחסי עובד-מעביד, העברת כספים לקופה אחרת וכיוצ"ב). להערכת הנהלת הקופה הסכומים הינם בהיקפים שאינם מהותיים.

על מנת לגבות את החובות, כאמור, שולחת הנהלת הקופה מכתבי התראה למעבידים ולעמיתים ובמידת הצורך מגישה תביעות כנגד המעבידים החייבים.

סך חובות המעבידים למיטב ידיעת מנהלי הקופה, הינו :

31 בדצמבר		שם המסלול
2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
17	17	הראל אג"ח עד 25% מניות
2	2	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות
7	7	הראל גמל לגילאי 50 עד 60
26	26	

ב. התקשרויות

(1) הקופה התקשרה להשקעה בקרנות הון סיכון. להלן יתרת הסכומים שנותרו להשקעה :

31 בדצמבר		שם המסלול
2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
198,870	316,934	הראל אג"ח עד 25% מניות
33,609	74,391	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות
62	68	הראל גמל מסלול מניות
38,604	79,878	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
3,260	4,950	הראל גמל אג"ח ללא מניות
-	26	הראל גמל אג"ח קונצרני
37,943	54,116	הראל גמל לגילאי 50 עד 60
66	5,335	הראל גמל לגילאי 50 ומטה
13,931	35,990	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

(2) הקופה התקשרה להשקעה בנכסי נדל"ן. להלן יתרת הסכומים שנותרו להשקעה :

31 בדצמבר		שם המסלול
2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
9,675	5,292	הראל אג"ח עד 25% מניות
614	336	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות
604	330	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות
657	359	הראל גמל לגילאי 50 עד 60
228	125	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה

ביאור 16 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ג. הקופה אינה ישות משפטית ועל כן ככל שמוגשות תביעות הרי שהן מוגשות נגד החברה המנהלת. לגילוי בדבר תביעות משפטיות שהוגשו נגד החברה המנהלת ראה ביאור 25. ב. בדוח הכספי של החברה המנהלת.

ד. שעבודים

קיימים שעבודים על חלק מנכסיה הסחירים של הקופה, לצורך פעילותה השוטפת בנגזרים בסך של 260.7 מיליון ש"ח.